

SAKU SÕNUMID

Saku valla leht

www.sakuvald.ee

1. OKTOOBRI ELAS SAKU VALLAS 11 969 INIMEST

Saku mõisapark läbis
paari aastaga põhjaliku
uuenduskuuri

Lk 2

Kasulikud
toitumistarkused
pimedaks sügishooajaks

Lk 14

Täiskasvanud õppija
nädalal toimub
palju põnevat

Lk 16

Sügisese matkad
ja Saku Sügiskross

Lk 22

Rahvatantsurahvas
peab pidu!

Lk 18

Saku mõisapark läbis paari aastaga põhjaliku uuenduskuuri

MERILIN PIIRSAU

Foto: Merilin Piirsalu

Tiik ja lillepeenrad pakuvad pargis silmailu.

Foto: Annika Kubja

Saku mõisapark on paljudele kohalikele tuttav koht, kus tihti jalutatakse, käiakse koeraga või mille kaudu tööle ja kooli suundutakse. Vahel võib aga igapäevane muutuda nii harjumuspäraseks, et selle erilisus jääb tähelepanuta. Tegelikult on Saku mõisapark palju enam – see on ajaloolise atmosfääriga paik, kus tasub rohkem ringi vaadata. Eriti nüüd, mil park on läbinud põhjaliku uuenduskuuri.

Sõidan igal tööpäeval pargist rattaga läbi või käin jalgsi trajektoiril töö ja kodu. Vahel võtan teadlikult korraks aja maha, et lihtsalt ringi vaadata või pilti teha. Kui on kellestki vaja ajalehe jaoks fotot, siis on park samuti poseerimiseks sobiv koht, sest seal leidub taustu, mis foto atraktiivsemaks

muudavad – põlispuud, mõisahoone, tiik, sillad.

Park on tore kohtumispaik igas vanuses sõpradele. Ühel öhtul töölt koju minnes kohtusin pargis Virve, Ilme ja Ennoga ning küsisin, kuidas mõisapark nendele meeldib. Rõõmus kolmik teatas, et nendele on igapäevane jalutuskäik pargis juba traditsiooniks saanud. Nad on rahul, et park on renoveeritud ning seal on küllaldaselt pinke, kus jalgu puhata. Neil on isegi mugavamaks äraolemiseks endal väikesed padjad kaasa võetud, et oleks mõnusam istuda ning kaste riideid märjaks ei teeks. „Olen pargis käinud sadu tiire. Väga tore on. Kui uued teed tehti, siis alguses tundus, et killustik ei vaju ära, aga nüüd on see ilusti kinni jäänud,“ ütleb Enno. Daamid

lisavad, et Saku pargis on pingid ja tee-rajad nagu Kadriorus ning siin on meeldiv atmosfäär. „Inimesed võiksid pargis rohkem jalutamas käia,“ kutsuvad nad.

Mõisapargi värskenduskuur

Saku mõisapark on paari viimase aasta jooksul saanud märksa värskema näo. Parki on paigaldatud uus valgustus, sinna on lisatud ja renoveeritud pinke ning rajatud uued teed.

Kuna Saku mõisapargi näol on tegu inglise stiilis vabakujulise muinsuskaitse all oleva mõisapargiga, siis tuli valgustuse ja teede projekteerimisel arvestada muinsuskaitseametite eritingimustega ja nõuetega. Modernsed lahendused olid välistatud, erandiks on vaid põhiteedest eemale jäävad väikesed jalgteed, kus õdusust ja salapära lisavad tiikide juures madalad pollarvalgustid ning üksikute puudegruppide suundvalgustid. Samuti säravad risttiikide uute sildade käsipuud.

Uus valgustus

2022. aastal paigaldati parki 104 nelja tüüpi sooja tooniga valgustit:

- ♦ läbivatele teedele 4 m kõrgused laterna-kujulised mastivalgustid, 52 tk;
- ♦ tiikide juurde ja poolsaartele viivatele teedele 0,6 m kõrgused pollarvalgustid, 34 tk;

Virve, Enno ja Ilme nautivad mõisapargi võlu.

Foto: Merilin Piirsalu

- ♦ üksikutele puudegruppidele maasse süvistatud valgustid, 18 tk;
- ♦ risttiikide uute sildade käsipuudele LED-ribad.

Mõisapargi valgustuse projekteeris Edites OÜ, tööde maksumus oli 8400 eurot. Ehitustööd tegi AS Elektritsentrum ja omanikujärelevalvet FIE Oleg Baum. Tööde maksumus kokku koos käibemaksuga oli 189 200 eurot.

Uued teed

Valgusteid paigaldades arvestati uue pargiteede projektiga, mis oli varasemast pisut erinev, sest mitmed rajad tehti looklevamaks. Mõisapargi teede ehitust alustati eelmise aasta oktoobris ning teede väljakaevet ja alused said valmis sama aasta sees. Järgnenud talv ja pikk külm kevad ei lasknud edasi minna enne aprillikuud. Lõpliku valmiduse said teed käesoleva aasta juulis.

Mõisapargi teed projekteeris OÜ T-Model ja aluseks võeti varasem, Artes Terrae OÜ koostatud maastikuarhitektuurne ja muinsuskaitse nõuetest lähtuv projekt. Arvestati ka tulevase Saku keskpromenaadi mõisaparki läbiva lõigu planeeringuga.

Teede ehituseks viidi läbi riigihange, mille võitis Warren Teed OÜ. Töövõtja oli tasemel ja objekti üle teostas järelevalvet teiste seas ka muinsuskaitseamet. Päril viperusteta tööd siiski ei laabunud ja ette tuli ka ootamatusi, mille tõttu nihkus objekti valmimise tähtaeg. Näiteks oli vaja tegeleda mõisapargi maa-aluste kanalite võlvlae taastamistöödega.

Kokku rekonstrueeriti ja rajati mõisapargis juurde 2,6 kilomeetrit teid. Teede kogumaksumuseks koos käibemaksuga kujunes 347 501 eurot.

Lisaks on pargis nüüd endisest rohkem pinke – neist 21 on päris uued ning 16 vana ja väärikat pinki on taastatud. Prügikastid on teadlikult paigaldatud pinkidest veidi eemale, et nende sisu ei häiriks pinkidel istujaid.

Pargi haljastus

Mõisapargi puistu on kolme hektari suurune ning seal kasvavad eri vanuses pöösad ja puud. Aastate jooksul on puudele tehtud sanitaarlõikust ning eemaldatud need, mis on muutunud ohtlikuks või tormiga murdunud. Ka sel suvel murdus tugeva tuulega kaks puud. Täiendava kõrghaljastuse istutamine parki toimub vastavalt tekkinud tühimikele, kuid iga murdunud puu asemele uut ei panda, sest suurte puude vahel pole noore istiku jaoks piisavalt valgust ja ruumi. Olemasolevad lagendikud on osa ajaloolise mõisapargi kujundusest ning nende täisistutamist ette nähtud ei ole. Tänavu sügisel on plaanis parki juurde istutada kolm uut lehtpuud ning kolm uut okaspuud.

Silmailu lisavad pargis lillepeenrad. Kevadest sügiseni õites olev suur lillepeenar on tiigi kaldal. Samuti on suurem peenar tee ääres, mis viib mõisast staadioni poole. Sellele peenrale on plaanis järgmise aasta kevadel istutada uued pargiroosid, sest möödunud talve külm tegi eelmistele liiga.

Mõisapark muudab oma nägu vastavalt aastaajale. Kevadel on see värske ja õhulisem, suvel lopsakas ja roheline, sügisel värvikirev ning talvehämaruses ja lumega eriliselt muinasjutuline. Väikeseks lõõgastumiseks ei ole vaja kaugemaid paiku otsida, sest Saku mõisapark on siinsamas, pakkudes – rahu, silmailu ja looduslähedust. Tulge vaadake järele!

Saku mõis on avatud ja ootab külla

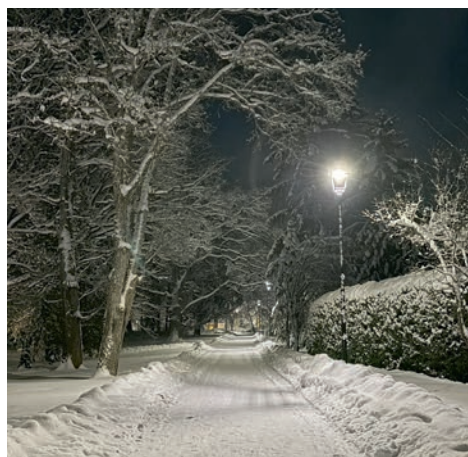
Saku mõisapargi lahutamatu osa on mõis, mille peahoone ehitati aastal 1820. Ligi aastajagu on seal nüüd rendilepingu alusel toimetanud Nõmmel asuva MuSu restorani omanikud Kristel Kibuvits-Kallas ja Eerik Kallas.

Mõis tegutseb eelkõige peo-, seminari- ja puhkekeskusena, kus saab rentida ruume, tellida toitlustust ning majutust. Samuti korraldatakse seal kultuuriüritusi, kus saab nautida muusikat, tantsu ja teatrit. Veel käesoleva aasta sees tulevad Saku mõisa esinema Paul Neitsov ja Kaire Vilgats, kontsert-õhtusöögi annavad nii Hendrik Sal-Saller kui ka Lenna, oodata on ekstaatilise tantsu õhtut Tiit Trofimoviga, Johan Randvere klaverikontserti ja Merle Palmiste monotükki. Täpsem info sündmuste ja piletite kohta on Facebooki lehel Saku Mõis & Saku Manor.

Teistest erilisemaks muudab Saku mõisa aga see, et siin on võimalik külastada ÕlleSpaad. Spaa on avatud eelneva broneeringuga ning seal saab nautida lõõgastavat õllevanni protseduuri ja saunatada.

Saku mõis on avatud erinevatele päringutele. Sinna on oodatud sündmusi tähistama ja ÕlleSpaad külastama inimesed nii lähedalt kui ka kaugemalt, mõisapere pakub ka majutust. Samuti sobivad mõisa ruumid mitmesugusteks fotosessioonideks või filmimisteks. Kui keegi soovib mõisas lihtsalt ringi vaadata, tuleb eelnevalt saata kiri või helistada. Kontaktid leiate

<https://sakumois.ee/kontakt>

Valgustus muudab pargi palju mõnusamaks jalutuskohaks igal aastaajal.

Fotod: Merilin Piirsalu

Vallavalitsuse istungid

MERILIN PIIRSAU

17.09

- Kinnitati Kajamaa Kooli hoolekogu.
- Kinnitati Saku Valla Kultuurikeskuse nõukogu.
- Moodustati valimiskomisjon noortevolikogu valimiste korraldamiseks.
- Otsustati osutada lapsele turvakoduteenust Tallinna Laste Turvakeskuse Männi turvakodus.
- Otsustati kompenseerida abivajavale lapsele kümme teraapiaseansi.
- Määrati puudega lapsele ravikulude katteks muudel põhjendatud juhtumitel makstav toetus.
- Kinnitati ajalehe Saku Sõnumid maht ja hind ning kuulutuste ja reklaami hinnad alates 1. jaanuarist 2025.
- Anti Lemmi Orole tasuta kasutamiseks Saku Gümnaasiumi algklasside hoone spordisaal eakate võimlemistundide läbiviimiseks.
- Anti mittetulundusühingule SPIN tasuta kasutamiseks Kurtna Kooli staadion ja võimla Saku valla õpilastele suunatud sotsiaalse programmi SPIN läbiviimiseks.
- Anti projekteerimistingimused detailplaneeringu tingimuste täpsustamiseks Põikmäe tn 2 ja Linamäe tn 5 // Põikmäe tn 4, Tănassilma küla.
- Otsustati korraldada avalik konkurss Saku Valla Noortekeskuse juhataja ametikoha täitmiseks.

24.09

- Otsustati eraldada sporditegevuse toetust perioodil 01.09.2024–31.08.2025 spordiklubile Wilbster OÜ.
- Kehtestati Saku Valla Noortekeskuse poolt 21.–25.10. 2024 korraldatava kalastuslaagri hinnaks 150 eurot osaleja kohta.
- Kehtestati hind täiskasvanud õppija nädala raames toimuvatel koolitustel osalemiseks: koolituse „Naiseks olemise kunst“ (koolitaja Inga Lunge) pileti hind 15 eurot ning koolituse „Papside meistrikläss“ (koolitajad Kristo Tuurmann ja Illimar Pilt) pileti hind 35 eurot.
- Tutvuti Saku Muusikakooli 2023/2024. õppeaasta tegevusaruandega.

- Kinnitati MTÜ Saku Sofi Lastekeskuse ja OÜ Lastehoiu Väike Bibi toidupäeva maksumus.
- Anti Entecon OÜ-le õigus paigaldada 6 m² suuruse pindalaga reklaambänner 06.09.–31.10.2024 Asula tn 2 fassaaditellingutele.
- Anti projekteerimistingimused detailplaneeringu tingimuste täpsustamiseks Tănassilma tee 29a, Tănassilma küla.
- Määrati Tammemäe külas asuva katastriüksuse Tammemäe liivakarjäär sihtotstarbeks veekogude maa 90% ja kaitsealune maa 10%.
- Otsustati välja kuulutada Kajamaa Kooli arhitektuurivõistlus eelarvega 331 000 eurot.

01.10

- Otsustati kompenseerida abivajavale lapsele kuni viie teraapiaseansi maksumus; abivajava pere kahele lapsele kokku kuni kümne teraapiaseansi maksumus ning abivajava pere ühele lapsele kuni kümme mänguteraapia seansi ja psühholoogiteenuse osutamine.
- Otsustati osutada abivajavale isikule võlanõustamisteenust MTÜ Võlanõustajad poolt.
- Anti projekteerimistingimused üksik-elamu ehitusprojekti koostamiseks Kasemetsa tee 50, Metsanurme küla ja Päevalille tee 3, Metsanurme küla.
- Määrati Tõdva külas paiknevale Tootmise, Matsu, Katkuoja, Rukkimäe, Palgi, Kontori maaüksuste ja lähiala detailplaneeringu järgsele liikluspinnale nimeks Palgi tee.

08.10

- Otsustati eraldada sporditegevuse toetust ajavahemikul 01.10.2024–31.08.2025 järgmistele spordiklubidele:

MTÜ Spordiklubi Nord, MTÜ Harju Jalgpalliklubi Laagri, Kivi Ronimisklubi, Klubi TC Advantage, MTÜ Akrobaatikaklubi Twister, MTÜ Ultimate Saku ja MTÜ Tallinna Vibukool.

- Kinnitati Saku valla noortevolikogu kandideerimisavaldus ja valimisedeli vorm.
- Anti Eve Laiverikule otsustuskorras soodustingimustel 9 eurot/tund rendile Saku Lasteaia Terake saal Flamenkotrupp Gitanda treeningute läbiviimiseks.
- Otsustati osutada raske puudega lapsele tugiisikuteenust haridusasutuses ning väljapool haridusasutust kuni 50 tundi kuus.
- Otsustati kompenseerida raske puudega lapsele seitsme teraapiaseansi osutamine.
- Otsustati määrata puuduva töövoime ja keskmise puudega isikule isikliku abistaja teenus kuni 16 tundi nädalas.
- Otsustati määrata abivajavale isikule muudel põhjendatud juhtumitel makstav toetus 900 eurot üürilepingu sõlmimise ja tagatisraha kulude katteks.
- Kinnitati 1. oktoobrist 2024 Saku Päevakeskuse töötajate koosseis (kokku 28,35 ametikohta).
- Anti projekteerimistingimused kaksik-elamu ehitusprojekti koostamiseks Kasemetsa tee 12, Metsanurme küla ning detailplaneeringu tingimuste täpsustamiseks Kurtna tee 2, Kiisa alevik.

Kõikide vallavalitsuse korraldustega saab tutvuda veebilehel
www.sakuvald.ee/dokumendiregister1

Vallavolikogu

19. septembri volikogu istungil osales 17 liiget, puudus neli.

- Nõustuti Marina Minerals OÜ geoloogilise uuringu loa andmisega maa-vara (liiva) uuringuks Harju maakonnas Saku vallas asuvas Männiku XXV uuringuruumis.
- Tunnistati kehtetuks Kiisa aleviku Laulu ja Vahtra tänavate ning Maidla tee vahelise ala detailplaneering Laulu tn 13 maaüksuse (71814:001:0150) osas.

- Muudeti Saku Valla Noortekeskuse põhimäärust.
- Muudeti sotsiaalhoolekandelse abi andmise korda.
- Suunati Saku valla põhimääruse muutmise eelnõu 2. lugemisele.
- Otsustati anda Saku valla vapimärk vallale osutatud silmapaistvate saavutuste ja valla huvides tegutsemise eest järgmistele isikutele: Anna Kikkas, Urve Gonjak, Mart Süda, Eha Themas, Kaie Oks ja Astrid Kõva.

DETAILPLANEERINGUD

Saku Vallavolikogu 19.09.2024 otsusega nr 30 tunnistati kehtetuks **Saku valla Kiisa aleviku Lauulu ja Vahtra tänavate ning Maidla tee vahelise ala detailplaneering (DP) Lauulu tn 13 maaüksuse osas**. DP kehtestati Saku Vallavolikogu 12.10.2006 otsusega nr 87.

Planeerimisseaduse § 140 lõige 1 punkt 2 sätestab, et DP võib tunnistada osaliselt kehtetuks, kui planeeringu koostamise korraldaja või planeeritava maaüksuse omanik soovib planeeringu elluviimisest loobuda.

DP soovitakse osaliselt kehtetuks tunnistada, kuna soovitakse loobuda planeeringu elluviimisest ning saada täiendavat ehitusõigust, mis oleks kooskõlas Saku valla üldplaneeringuga.

DP osaliselt kehtetuks tunnistamisega ei riivata kolmandate isikute õigusi ega takistata DP terviklahenduse elluviimist ning see ei too kaasa majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi mõjusid ning mõjusid looduskeskonnale.

04.11.–18.11.2024 on avalikul väljapanekul **Saku valla Kasemetsa küla Kirsioie tee, Kirsioie tee 2, 4, 6 ja 8 maaüksuste ja lähiala detailplaneering (DP)**.

DP võeti vastu Saku Vallavalitsuse 01.10.2024 korraldusega nr 633.

DP ala koosneb Kirsioie tee 2, 4, 6, 8 ja Kirsioie tee mü-dest ja Väikemetsa tee mü osast. DP ala on u 2 ha.

DP-ga jaotatakse ala elamu-, üldkasutatava-, maatulundus- ja transpordimaa kruntideks. Elamumaa kruntidele määratakse ehitusõigus üksik- ja kaksikelamute ning abihoonete ehitamiseks. Lubatud on kuni 9 m kõrged elamud ja kuni 6 m kõrged abihooned, kruntide maksimaalne ehitusalune pind on kuni 20% krundi pinnast.

DP on kooskõlas ÜP-ga. DP elluviimisega ei avaldata olulist mõju tegevuse ala ja selle lähikümbruse majandus-, sotsiaal-, kultuuri- ja looduskeskonnale.

Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada DP kohta arvamust.

Saku Vallavalitsuse 08.10.2024 korraldusega nr 656 algatati detailplaneering (DP) ja anti lähteseisukohad **Saku valla Saku aleviku Kivinuka põik 1 maaüksusel**.

DP eesmärk on Kivinuka põik 1 maaüksusel hoonestusala ja ehitisealuse pinna suurendamine võrreldes kehtiva DP-ga. Hoonestusala suurendatakse rohkem kui 10% ulatuses. DP-ga määratakse ehitisealuseks pinnaks kuni 20% maaüksuse pinnast, mis on kokku 480 m². Planeeritava ala suurus on 2400 m².

DP on kooskõlas Saku valla üldplaneeringuga.

Planeeringute dokumentidega on võimalik tutvuda geoinfosüsteemis EVALD, Saku valla kodulehel ning tööaegadel Saku Vallavalitsuses (Juubelitammede tee 15, Saku alevik).

NELJA VALLA KOGU

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Nelja Valla Kogu avab LEADER strateegiaperioodi 2023–2027+ taotlusvoor

MEEDE 1	Kogukondade toetamine, maht 99 018 eurot
MEEDE 2	Ettevõtluse arendamine, maht 146 003 eurot
MEEDE 3	Piirkonna arendamine (ühisprojektid), maht 98 134 eurot

**Taotlusvoor on avatud
11.–25. november 2024**

Taotlusi saab esitada vaid **e-PRIA** keskkonnas

Meetmete kirjeldused ning taotlemistingimused
on leitavad www.4kogu.ee

Info ja nõustamine: Rando Lai, tel 5368 2023,
e-post info@4kogu.ee

Otsime meie oma Saku vallast oma meeskonda nutikat

HOOLDUSTEHNİKUT

Sinu peamised tööülesanded on korterelamute tehnosüsteemide hooldus ning remont, samuti jooksvad sanitaartehnilised **tööd ning väiksemad üldehituslikud** tööd.

Oled oodatud kandideerima, kui Sul on:

- tahtmine seda tööd teha
- elementaarsed teadmised lukksepatööst, automaatikast ning hoonete tehnosüsteemidest
- hea suhtlemis- ja läbirääkimisoskus
- iseseisvalt ja meeskonnas töötamise oskus
- eesti keele oskus suhtlustasandil
- B-kategooria juhuluba

Kasuks tuleb, kui oskad vene keelt suhtlustasandil ning teostada lihtsamaid elektritöid.

Pakume võimalust töötada koduvalla inimeste heaks ja töökohta kodu lähedal. Sinu erialast arengut toetame täienduskoolitustega ja pakume võimalusi areneda valdkonna hinnatud eksperdik. Meil töötades saad lisaboonusena konkurentsivõimelisele palgale ka ametiauto, stabiilse töö ning toetava meeskonna, samuti saad osa paljudest hüvedest.

Kandideerimiseks saada oma CV hiljemalt **31.10.2024**
e-postile saku@sakumaja.ee
või too ise kohale Tehnika 10, Saku.

Töökoht asub Saku vallas
Lisainfo Garita Viira, juhiabi, tel 5192 0772

Koduse lapse toetust saavad nüüd taotleda ka aasta jooksul Saku valda kolinud pered

JELIZAVETA LAURI | haridusspetsialist

Koduse lapse toetus 270 eurot kuus on mõeldud peredele juhaks, kui lapsevanem ei soovi veel oma 1,5–3-aastast last lasteaeda või lastehoidu panna. Varasemalt oli toetuse saamise tingimuseks lapse ja mõlema lapsevanema (või üksikvanema) rahvastikuregistri järgne elukoht Saku vallas eelmise aasta 31. detsembri seisuga. Alates 1.09.2024 on võimalik esmakordselt

koduse lapse toetuse taotlust esitada jooksva kalendriaasta Saku valda kolinud peredel. Toetuse saamise õigus lõpeb kalendrikuust, kus toetuse maksmise tingimused ei ole enam täidetud ning alates 1. jaanuarist, kui lapse ja mõlema vanema rahvastikuregistrijärgne elukoht ei olnud enam eelmise aasta 31. detsembri seisuga Saku vald.

Lisainfo Saku valla kodulehelt

Foto: Pexels

Toimus järjekordne beebipidu

Alates 2005. aastast on Saku vallal kena traditsioon tähistada pidulikult uute ilmakodanike sündi. Oktoobri alguses kutsuti Saku Valla Kultuurikeskusesse 2024. aasta jaanuarist kuni maikuuni sündinud poisid ja tüdrukud. Kokku 23 poissi ja 24 tüdrukut.

Iga Saku valda sündiv laps saab vallalt kingituse, et uue elu algus oleks veelgi rõõmsam. Kel polnud võimalik beebipeol osaleda, saavad oma kingituse ikka kätte Saku vallamajast, info

annely.suvi@sakuvald.ee

Kõiki pilte saab vaadata valla veebilehel www.sakuvald.ee/pildigaleriid

Beebipeol esinesid Saku Muusikakooli õpilased.
Foto: Erlend Štaub

Meeleolukas kontsert pakkus toremaid elamusi

MTÜ Tegusad juhatus

19. septembril toimus Saku mõisas tore üritus, mida korraldas alles tegevust alustav MTÜ Tegusad. Esinema olid kutsutud populaarsed artistid Mait ja Mikko Maltis ning musikaalne ja humoorikas meelelahutaja Jaan Kirss.

Oodatud olid kõik huvilised Sakust ja Saku naabrusest. Rahva huvi oli suur ja inimesi oli kohale tulnud palju. MTÜ Tegusad on väga tänulikud armsale publikule, kes õhtut nautima tuli.

Kuulda sai vanu tuttavaid laule ja lugusid, paljudel tulid kindlasti nii mõnegi laulu ja looga meelde ilusad mälestused. Kes siis ei teaks laule „Kauge aeg“ või „Dolores“.

Kontsert toimus kaunis Saku mõisas, kõik korrused ja ukseid olid avatud, rahvas sai uudistada uhket ballisaali, palmisaali ja kõige kõrgemal korrusel asuvaid numbritube. Allkorrusel oli avatud maitsvate suupistetega mõisakohvik, kus sai mõnusalt juttu puhuda.

MTÜ Tegusad tänab Saku mõisaprouat Kristelit, kes lubas meie esimese ürituse Saku mõisas läbi viia!

Mait Maltis, ürituse üks korraldajatest Sale Mantsik ja Jaan Kirss.

Foto: erakogu

Sügisene aiajäätmete tasuta vastuvõtt Saku jäätmejaamas

MERILI RING | keskkonnakaitse inspektor

23. oktoobrist 3. novembrini võtab Saku jäätmejaam valla elanikelt vastu piiramatus koguses aia- ja haljastujäätmeid.

Aia- ja haljastujäätmete hulka kuuluvad taimne kude, lehed, rohi, okkad ja peenemad oksad. Jämedamad ja pikemad oksad saab samuti jäätmejaamas tasuta ära anda, kuid suuremad kogused (üle 2 m³) palume viia Männiku külas asuvalle SLG Energy OÜ platsile, kus jäätmete üleandmine on samuti tasuta.

Kogumiskampaania väliselt võetakse aia- ja haljastujäätmeid tasuta vastu 0,6 m³ (600 liitrit) päevas. Aia- ja haljastujäätmete põletamine ning võõrale kinnistule ladestamine on Saku valla territooriumil keelatud.

Saku jäätmejaam asub Saku alevikus Tiigi tn 15.

E-T SULETUD

K-R 12–19

L-P 11–18

Foto: Merilin Piirsalu

Novembris toimub jäätmetekke vähendamise nädal

STIINA VARD | keskkonnaspetsialist

Novembri eelviimasel nädalal, 16.–24. novembril, toimub taas Euroopa jäätmetekke vähendamise nädal (European Week for Waste Reduction – EWWR). Teemaks on tänavu toidujäätmed.

Euroopa jäätmetekke vähendamise raames jagame läbi valla sotsiaalmeedia ja kodulehe fakte ja nippe, kuidas toidujäätmete teket vähendada. Hoia silm peal!

Jäätmetekke vähendamise nädalal toimub mitmeid töötubasid, mille kohta avaldame lähiajal täpsemat info valla kodulehel ja sotsiaalmeedias. Üheks töötoaks on kaevikuküünalde valmistamine, mille käigus saab Naiskodukaitse Saku jaoskonna juhendamisel teha kaevikuküünalaid, mis saadetakse Ukrainasse rindele. Sõjakeerises tehakse kaevikuküünalde peal süüa, aga küünal annab ka sooja. **Kutsume kõiki üles tooma ümbriseta vahatükke ja küünalajuppe ning puhtaid ilma siltideta konservipurke (sobivad ka imiku piimasegu ja kohvipurgid) kogumiskastidesse, mis asuvad Saku vallamajas, Saku jäätmejaamas, Saku taaskasutuspunktis ja Kiisa jäätme punkti taaskasutuskonteineris. Kogumine toimub kuni aasta lõpuni.**

KOGUME KÜÜNLAVAHA JA KONSERVIPURKE KAEVIKUKÜÜNALDE VALMISTAMISEKS

Too ümbriseta vahatükid ja küünalajupid ning puhtad ilma siltideta konservipurgid kogumiskastidesse

Kogumiskastid asuvad:
Saku vallamajas
Saku jäätmejaamas
Saku taaskasutuspunktis
Kiisa jäätme punkti taaskasutuskonteineris

Naiskodukaitse Saku jaoskond
Kontakt: Katre Ulmas, tel 5332 1173
Kogumine toimub kuni aasta lõpuni

Saku valla
noortevolikogu

13 liiget

Kandideerimine
21.10 - 01.11.2024

MIDA TEEB NOORTEVOLIKOGU

- Selgitab välja valla noorte seisukohad
- Kaitseb noorte huvisid
- Toetab ja arendab noortevaldkonda
- Teeb ettepanekuid noori puudutavates küsimustes volikogule
- Levitab noori puudutavat informatsiooni
- Teeb koostööd kogukonnaga

Tule ja kandideeri noortevolikogusse

www.sakuvald.ee/noortevolikogu

Valimised
11.-15. november

Saku vald tunnustas haridustöötajaid

Õpetajate päeva tänujalal anti Saku valla vapimärk ja tänukiri haridustöötajatele, kes on pühendunult õpetanud ja kasvatanud meie lapsi ning kes hoolivad ja teevad tööd suure südamega.

SAKU VALLA VAPIMÄRGI PÄLVISID

Anna Kikkas Saku Gümnaasiumist, **Urve Gonjak** Kajamaa Koolist, **Kaire Oks** ja **Astrid Kõva** Kurtna Koolist ning **Mart Süda** ja **Eha Themas** Saku Muusikakoolist – vallale osutatud silmapaistvate saavutuste ja valla huvides tegutsemise eest.

SAKU VALLA TÄNUKIRJA PÄLVISID

KURTNNA KOOL

Kaie Ojassalu – pühendunud töö eest HEV laste abistamisel ja õpetajate toetamisel.

Terje Alev – pikaajase, pühendunud ja aktiivse panustamise eest kooli loomisel, arendamisel ja juhtimisel.

Katrin Kalvik – keskkonnateadlikkuse arendamise ja kooli põhiväärtuste hoidmise eest.

KURTNNA KOOLI LASTEAED

Taili Tamm – suure panuse eest tugeva ja koostöise rühmameeskonna kujundamisel ning toimimisel õpetaja abina.

KAJAMAA KOOL

Merit Udusalu – tulemusliku ja südamega tehtud töö eest ning Harjumaa Aasta õppeasutuse juht 2024.

Inga Lilienberg – pühendunud ja südamega tehtud töö eest sotsiaalpedagoogina ning panuse eest kooli arendamisega.

Simmo Sirel – suurepärase õpetaja töö ning panuse eest õpilaste ja õpetajate liikumisharjumuse kujundamisel.

Gerli Erdmann – panuse eest kooli arengusse, pühendunud ning sisuka töö eest HEV õpilastega ning koolile õpilaspäeviku loomise eest.

SAKU LASTEAED PÄIKESEKILD

Kadri Otsepp – töötajate vaimse tervise toetamise eest läbi „Kunsti kolmapäevade“.

Ene Osi – lapsest lähtuva ja toetava õpi- ja kasvukeskkonna loomise ning suurepärase koostöö eest.

Sirli Ruhno – soodsa kasvu- ja õpikeskkonna loomise ning suurepärase koostöö eest lastevanematega.

Anneli Kümnik – mängulise digiõppe rakendamise, soodsa mängu- ja kasvukeskkonna loomise ning etenduste lavastamise eest.

Ruth Kobin – soodsa mängu- ja kasvukeskkonna loomise ning suurepärase koostöö eest.

Mailis Kanter – etenduste lavastamise ja laste süvendatud mängulise tunde- kasvutuse eest.

SAKU MUUSIKAKOOL

Kristjan Mängel – löökpillimängu populariseerimise ja suurepärase õpetajatöö eest.

Yvetta Uustalu – kaunikõlalise ja toetava koosmusitseerimise ning suurepärase töö eest kontsertmeistrina.

SAKU LASTEAED TERAKE

Kätlin Kruusmann – erivajadustega laste toetamise ja kaasava hariduse rakendamise eest tasandusrühmas.

Maret Kougija – erivajadustega laste märkamise ja toetamise, töötajate vaimse tervise töögrupi juhendamise eest.

Sirje Oja – huvi tekitamise eest muusika vastu läbi mitmete põlvkondade.

Merike Krause – turvalise ja mängulise keskkonna loomise eest sõimerühmas.

Virje Agukas – loova, siira ja pere-sõbraliku keskkonna loomise eest sõimerühmas.

SAKU GÜMNAASIUM

Erle Mehine – tulemusliku õpilastööde juhendamise, üldõpetuse põhimõtete järjekindla rakendamise ning koostöise klassikultuuri kujundamise eest.

Merli Paasik – hooliva, õpilastest lähtuva ja koostöise töö eest ning Harjumaa Aasta klassijuhataja 2024.

Eleri Troska – tulemusliku õpilastööde juhendamise ning eeskujuks oleva töö eest koosloomelisse koolikultuuri panustajana maailmahariduse edendamisel.

Aivi Tomson – tulemusliku õpilastööde juhendamise ja eeskujuks oleva töö eest VEPA õpetajana.

Pille Soodla – tulemusliku õpilaste juhendamise ning eesti keele ja kirjan-duse populariseerimise eest.

Eda Piisang – tulemusliku õpilastööde juhendamise ning aastatepikkuse panuse eest õpilastes kunsti vastu huvi äratamisel.

Evelin Jauk – inglise keele õpetajana tulemusliku õpilaste juhendamise ja aastatepikkuse pühendumise eest muusikali korraldamisel.

Taivi Õigus – tulemusliku töö eest inglise keele õpetajana, panuse eest maailmahariduse populariseerimisel ja kooli toomise eest Euroopa Partnerkoolide Võrgustiku liikmeks.

Ele Toom – pühendunud töö eest 10. klasside mentorsüsteemi disainimisel ja rakendamisel koosloomelisse koolikultuuri panustava õpetajana.

Edvi Freiberg – pühendunud töö eest kitsa matemaatika kursuse õpetajana.

Sandra Mägi – pühendunud ja tulemusliku töö eest tervisenõukogu eestvedamisel ja õpilaste ning õpetajate heaolu toetavate algatuste käivitamisel.

Kristina Šadeiko-Liiva – pühendumise ja panuse eest projektijuhina gümnaasiumi visuaalse identiteedi uuendamisel.

Elis Ramst – pühendunud panuse eest kogukonnajuhina õpilastele arendavate sündmuste korraldamisel ning õpilasesinduse jõustamisel.

SAKU VALLA NOORTEKESKUS

Eliise Lepp – aktiivse noorsootöö ja selle arendamise eest.

HARJUMAA LAULU- JA TANTSUPEO

„MEIE VÄGI“ JUHENDAJAD

Diana Pöld, Marje Kaselaid, Kairi Koolme, Eve Lutter, Egle Kõrvas, Anni Ulmas, Inga Nurme, Irene Gurjev ja Solvi Kruus kollektiivide juhendamise eest Harjumaa laulu- ja tantsupeol „Meie vägi“ Keilas.

Saku vallas tähistati rahvusvahelist eakate päeva

1. oktoobril olid Saku kultuurikeskusesse kutsutud kõik meie valla eakad, et ühiselt tähistada rahvusvahelist eakate päeva ning veeta koos üks meeleolukas pärastlõuna.

Tublisid tegijaid tänasid Saku vallavolikogu esimees Eero Alamaa ja vallavanem Marti Rehema. On rõõm tõdeda, et jätkuvalt on neid inimesi, kes panustavad

oma aega ja energiat selleks, et meie elu vallas oleks parem ja vaheldusrikkam.

SAKU VALLAVALITSUSE TÄNUKIRJA SAID

- ♦ **Vaike-Laine Kaljuvee, Õie Lõobas, Maie Pilt ja Eda Arulaid** – koostöö ja aktiivse panustamise eest pensionäride ühenduses KIKUTARO.
- ♦ **Aime Tamm ja Elsa Vaher** – koostöö ja

aktiivse panustamise eest Saku Päevakeskuse Kohviklubis.

- ♦ **Maret Kraav, Helmi Eiche, Olga Laud, Marianne Õun ja Marianne Rande** – koostöö ja aktiivse panustamise eest Saku Diabeetikute Seltsis.
- ♦ **Arvo Laud** – koostöö ja aktiivse panustamise eest pensionäride ühenduses Elukaar.

Saku Vallaraamatukogu on üle minemas uuele raamatute laenutamise ja tuvastamise süsteemile

EVA VENTSER | Saku Vallaraamatukogu direktor

Kultuuriministeerium kuulutas 2023. aastal välja esimese rahvaraamatukogudele suunatud toetustaotlusvoor „Rahvaraamatukogude arendusprojektid“ ehk rahvaraamatukogude kiirendi, mille eesmärk on muu hulgas pakkuda rahvaraamatukogudele võimalust ajakohaste ja uuenduslike lahenduste loomiseks ja parandada teenuste kvaliteeti ning kättesaadavust.

Saku Vallaraamatukogul mõlkus juba paar aastat mõtetes, et hakata üle minema mujal maailmas juba aastaid raamatukogudes kasutusel olevale RFID tehnoloogial põhinevale raamatute laenutus- ja tuvastussüsteemile ning lisaks pakkuda meie raamatukogu kasutajatele ka iseteeninduse võimalust.

Toetuse saamiseks oli vajalik omafinantseeringu olemasolu 50% ulatuses. See oli meil olemas ning 2023. aasta taotlusvoor avanedes esitasime vajalikud dokumendid ning mõne aja pärast saimegi teate, et meie projekt on kvalifitseerunud ning toetusrahad eraldatud. Kuulutasime välja hanke parima pakumise saamiseks ning võitjaks osutus IDsys OÜ, kes ongi spetsialiseerunud RFID tehnoloogial põhinevate lahenduste pakumistele.

Selle aasta kevadtalvel alustasime reaalsete tegevustega. Esmalt saime 65 000 tühja RFID kiipi ehk märgist, et kõik Saku Vallaraamatukogus, mis hõlmab Saku, Kiisa, Kurtna ja Kajamaa põhikogusid, oleval raamatud ära tähistada. Väljanägemiselt on RFID märgis pikliku kujuga kleebis, mille sisse on paigaldatud mikrokiip koos antenniga ning mis raadiolainete abil suhtleb raamatukogu tarkvaraga, võimaldades jälgida raamatute liikumist. Märgiste kleepimise käigus konverteeritakse raamatus oleva vöötkoodi andmed kiibile. See on aeganõudev protsess, mis kestab tänaseni. Õnneks saavad uued raamatukokku saabuvad raamatud RFID-märgise koos sellele trükitud vöötkoodiga kohe ning eraldi konverteerimist pole vaja teha.

Teise etapina paigaldati Saku raamatukogu kahele klienditeenindaja töökohale UHF lugejad, millega saab RFID-kiibiga

Saku raamatukogu iseteenindusautomaat.

Foto: Eva Ventser

varustatud raamatuid välja laenutamisel ja tagastamisel ühekorraga tuvastada. Seni oleme „piiksutanud“ kõiki raamatuid eraldi. Kui kõik raamatukogu raamatud on märgistega varustatud, muudab selline lahendus laenutamise ja tagastamise protsessi kiiremaks ja mugavamaks.

Kolmandas etapis paigaldati Saku raamatukokku iseteenindusautomaat, millega saavad raamatukogus kasutajana registreeritud lugejad raamatuid laenutada ja tagastada. Selleks peab kaasas olema ID-kaart või õpilastel õpilaspilet. Automaadis on võimalik oma laenutustähtaega pikendada juhul, kui raamat pole kellegi teise poolt reserveeritud või kui pikendamiste arv, kolm korda, pole veel täis. Tähele tuleb panna, et automaadi kaudu saab laenutada kuni kümme raamatut ühe korraga ning

tähtaega pikendada 21 päeva võrra. Klienditeenindaja kaudu laenutatavate raamatute kogusel piiri ees ei ole ning tähtaega saab pikendada 30 päeva.

Kui võrd kogu eelnevalt kirjeldatud seadmete hanke maksumus sai soodsam, kui olime arvestanud, siis osa toetusrahast maksime kultuuriministeeriumile tagasi ning ülejäänud summa eest saime soetada ka Kiisa raamatukogu klienditeenindaja töökohale UHF lugeja. Lähiajal on Saku raamatukogus plaan edasi minna uue turvalahenduse soetamisega, mis saab RFID süsteemi terviklahenduse üheks osaks.

Julgustame oma raamatukogu lugejaid kasutama iseteenindusautomaati. Kes on juba tee selleni leidnud, on väga rahul. Kui vajad abi, küsi raamatukoguhoidja endale appi. Aitame rõõmuga.

Sada pole kaugel...

Saku Sõnumid

14. aprillil 1929. aastal asutatud Naiskodukaitse Saku jaoskond tähistas 21. septembril 95. sünnipäeva. Pidulikult. Isamaaliselt. Väärikalt... ja veidi kelmikalt.

„Isamaad tuleb hoida ja armastada. Sest nii on tarvis. Vabatahtlik riigikaitse peab olema näoga kogukonna poole. Sest nii on tarvis,“ rõhutas tervituskõnes jaoskonna esinaine Eili Erg. Ainuüksi 2023. aasta jooksul panustasid jaoskonna 33 liiget vabatahtlikusse riigikaitse 5346 tundi – kriisikoolitajatena, sanitariidena, evakuatsioonirühmas, vabatahtlikel sõjaaja ametikohtadel, staabiassistentide ja Kaitseliidu instruktoritena. Sest nii on tarvis. Saku jaoskond on juhtiv jõud Eesti Vabariigi iseseisvuspäeva lipuheiskamise ja taasiseseisvumispäeva pühitsemisel Sakus. Sest nii on tarvis.

Sünnipäevaliste seas olid Kaitseliidu eelmine ülem, kindralmajor Riho Ühtegi, KL Harju maleva staabiülem Peeter Kõiv, Naiskodukaitse Harju ringkonna esinaine Elbe Lumiste, KL Keila ja Männiku malevkonna ja NKK Harjumaa jaoskondade naiskodukaitsjad.

Naiskodukaitse Saku jaoskond üllatuslaulu esitamas. Foto: Karin Kolk, Naiskodukaitse

Saku jaoskond tänas mitmeid toetajaid, tänukingina anti nii mitmelegi jaoskonna liikme Ruth Kuhi kootud Haapsalu sall.

Muusikalist mõtisklust pakkus Tõnu Raadik. Siis kogunes lavale kogu NKK Saku jaoskond, et üllatusena esitada laul „Tahan lennata...“ uute, riigikaitseliste, just Naiskodukaitse Saku jaoskonna 95. sünnipäevaks kirjutatud sõnadele. Sellest kantud elevust jagus tordi ja

kohvilaua kõrvale pikaks ajaks. Peolaualt ei puudunud spetsiaalselt pruulitud sünnipäevaõlu, ikka väikese, sakukatele omase kelmikusega.

„Me jätkame. Me õpime, arename, panustame, koolitame, hoiame. Armastame. Sest nii on tarvis,“ lubas jaoskonna esinaine. Juba kiigataksegi jaoskonna tegevuse 100. sünnipäevaks elluviimist ootava riigikaitse panuse poole.

Silmapiirilt lõigatud

TANEL OTS | Saku abivallavanem

Meie lipp on tõusnud silmapiirile. Seal õigupoolest ongi tema kodu, ta on silmapiirilt lõigatud plagu. Sealt, kus pisut sombusel talvapäeval mustav metsaviir lumise põllu ja sinise taevaga kokku saavad. Meie käest ei saa küsida, milline lipp on kõige ilusam – meil pole teist silmapiiri.

Kodanikud on märganud, et meie külade ja alevite hoonetel on riigi pidupäevadel lipurivi hõredavõitu. On palutud, et sellest kirjutataks. Lugesdes, mida lipuheiskamise kohta varem on räägitud, jääb silma pigem seadusest tuleneva kohustuse meeldetuletamine või lipuga seotud reeglite ülekordamine. Et olgu vaev, armastus tuleb ise. Ma ei taha selle lähenemisega nõus olla. Oma riigi, meie Eesti pidupäevade tähistamine saab olla sisemine vajadus. Ja kuna praegune aasta aeg on lipuhoidja paigaldamiseks või korrastamiseks parem kui veebruar, siis lubage mõni mõte lipu tähendusest.

Abivallavanem Tanel Ots.

Foto: Annika Kubja

Meist kõrgemal

Lipule on iseloomulik, et see lehvib alati meist kõrgemal ja liigub pisut kättesaamatuna ees. Olgu tegu riigi, ühingu, kooli, valla või muude sümbolitega plagul, see kõneleb aatest ja lepingust, mis lipu alla koondunuid ühendab. Ükski ei saa päriselt kätte ideaali, mida täiuslik sümbol kannab. Mis ei tähenda veel läbikukkumist, rikas on inimene, kellel on kõrgemale seatud eesmärk, mille poole püüelda.

Saame taas tõusta

Olulise osana sellesse ideaali, kus enesekesksuse asemel asub ideaal ja mõõdupuu meist enesest kõrgemal, on teadmine, et komistus või väsimus hetk ei saa meile süüks. Kuni lehvib lipp, on võimalus tõusta, põlv puhtaks lüüa. Eemale jäänu näeb tagasi pöörduda. Meil on, kuhu edasi liikuda ja mida kalliks pidada.

Mitte nende, vaid minu lipp

Riigilipu heiskamisel ei ole seost tänaste riigi- või vallajuhtidega ega nende aetava poliitikaga. Kui ma tõstaks trikoloori vardasse ainult siis, kui mulle kõik siin riigis toimuv meeldib, siis ei lehviks mu lipp kunagi. Ma heiskan lipu oma Eestile, mis vaatamata kõigele on minu ainus ja armsaim paik. Heiskan lipu ja olen tänulik, sest vabadus ja iseseisvus pole enesestmõistetav. Heiskan lipu ja mõtlen, mis minust võiks täna oleneda, et siin sombuses paigas oleks parem elada. **Lipu heiskamise väikese liigutusega on alati võimalik teha midagi suurt.**

GOBAU pakub kvaliteetset puitu ja paindlikke lahendusi

MERILIN PIIRISALU

Kui sõita Saku Selveri juurest ringteelt Rehe küüni poole Üksnurmes, siis jääb umbes poolele teele puidutoodete kauplus GOBAU. Kes ehituseks puitu vajab, aga pole veel GOBAUd üles leidnud, sellel tasub kindlasti läbi astuda.

Puidutooteid on selles kohas müüdud tegelikult juba pikemat aega, kuid GOBAU on seal tegutsenud viimased kaks aastat. Alates 2022. aasta septembrist, kui põline sakukas Priit Leisalu kaupluse ära ostis. „Töötasin varem ettevõttes, mille kontor asus samal kinnistul. Kui toonane omanik pani oma kaupluse müüki, siis otsustasin selle ära osta. Olin varasemalt puidumaailmaga tuttav ning kontaktid selles valdkonnas olid olemas,“ räägib Leisalu.

Lai valik materjale

GOBAU müüb puitmaterjale ja kinnitustahendeid, mida ehitusel või renoveerimistöodel tarvis läheb. „Valikus on sise- ja välisvoodrilauad, saematerjal, hõõvelpuit, põrandalauad, liistud, OSB plaadid, terrassilauad. On nii immutatud kui immutamata materjale. Lisaks kinnitustahendid – kruvid, naelad ja ehitusmetall,“ kirjeldab Leisalu. Kaupluse klientide hulka kuuluvad nii eraisikud, kes ehitavad maja, kõrvalhoonet, kuuri, terrassi, kasvuhoonet, peenrakaste või teevad siseviimistlust ja muud põnevat, aga ka ehitusfirmad.

Leisalu rõhutab, et valik ei piirdu sellega, mida kohapeal kauplus-laohoones näha saab, sest GOBAU on hulk koostööpartnereid, kellelt tellida kõike, mida maja ehituseks tarvis, olgu tegu katusematerjali, akende või ustega. „Kui klient tuleb oma ehitusprojektiga ning soovib kõik materjalid ühes kohast kätte saada, siis meie kaudu on võimalik neid tellida.“

GOBAU omanik ja juht Priit Leisalu.

Foto: Merilin Piirsalu

Võimalus ka erilahendusteks

Paindlikkus ongi üks märksõna, mis GOBAUd iseloomustab. Leisalu julgustab kõiki tulema ja küsima. „Näiteks, kui vaja kindla profiiliga lauda, mida meie valikus ei ole, siis saame seda tellida. Kliendi asi on kirjeldada oma soovi või tuua võimalusel täpne joonis. Lihtsama ehitise puhul saame aidata ka materjali kulu arvestamisega. Näiteks üks klient soovis ehitada varjualuse. Tegime talle joonestusprogrammis ehitise joonise ning saime materjalikulu teada. Klient sai endale ka joonise, mille järgi oli võimalik kavandit presenteerida ja ehitama hakata,“ räägib kaupluse juhataja. „Kui on vaja väiksem kogus laudu kindlasse pikkusesse lõigata, siis seda saab ka meie juures teha – näiteks kui endal objektile selleks võimalust pole või kui lõigatud materjali on lihtsam transportida. Ja kui endal transporti pole, siis saame ka sellega aidata. Meilt on võimalik laenutada haagis või tellida veoauto.“

GOBAU kaubavalikuga saab tutvuda nii kohapeal kui ka e-poes www.gobau.ee. „Kui kohapeal vajalikku materjali ei ole, siis teeme päringu vahelattu ning kui seal on soovitud materjal, saab selle kätte kahe tööpäeva jooksul. Meilt on võimalik tellida ka viimistletud materjale, mille tarneaeg on tavaliselt kaks nädalat. Näiteks, kes ostab majale voodrilauad ning ei taha neid ise värvida, nendele saame pakkuda ka värvitud laudu. Maja jaoks endal laudu värvida on päris mahuks töö ning paljudele sobib materjalide kättesaamist veidi oodata, sest värvitud laudu saab kohe paigaldama hakata.“

Leisalu toob veel välja, et paljud kuldsete kätega meistrimehed ehitavad endale ise terrassi ning GOBAUst saab selleks nii terrassilauad kui ka kinnitustahendid. „Kui vanasti kruviti terrassilauad lihtsalt pealt kinni, siis nüüd on olemas ka kinnitustahendid, mis lastakse sisse spetsiaalse rakisega ning laud jääb pealt sile ja puutumatu. Kes ostab meilt terrassimaterjali, siis saab soovi korral selle rakise kasutamiseks laenata.“

Laienumismõtted on peas

GOBAU on väikeettevõtte. Lisaks omanikule ja juhatajale Priit Leisalule on ettevõttes tööl vaid üks inimene, aga nii nagu enamik ettevõtteid, soovib ka GOBAU toodete ja teenuste osas laieneda. „Peame plaani hakata müüma ka isolatsioonimaterjale ning mõtleme oma toodete arendamisele. Populaarseks tooteks on kujunenud koerakuudid, millest on mitmed kaubaks läinud ning lähiajal ka tootevalikusse jõuavad. Teenustest on juba praegu võimalik meilt tellida väiksemas mahus laserlõikust, lasergraveeringut

CNC freesitud peenrasildid.

Foto: Priit Leisalu

CNC freesimine.

Foto: Priit Leisalu

GOBAU kauplus-ladu Üksnurmes.

Foto: Merilin Piirsalu

ja CNC freesimist. Laserkiir põletab puitu kuuma kiirega ning selle tehnikaga saab teha näiteks visiitkaardi aluseid, peenrasilte, jõuluehteid ja muud sarnast. CNC freesimine võtab puidutükist kujundi, süvendab või lõikab raami ning selle tehnikaga saab valmistada näiteks erinevaid silte või ettevõtte logo," selgitab Priit Leisalu. Ta lisab, et GOBAUst on võimalik rentida ka termokaamerat,

millega saab teha vajadusel fotosid hoonest või muust objektist, mille puhul on tegemist eri temperatuuridega. „Termokaamera fotod näitavad ära võimalikud soojalekked või põrandakütte torude asukohad. Kui on vaja mõni kruvi põrandasse kruvida, aga te ei tea, kus torud asuvad, siis on termokaamera kasutamine mõistlik, sest te ei taha ju torusid vigastada.“

Kauplus käe-jala juures

GOBAU ootab kõiki, kes ehitustööd teevad ja puitmaterjali vajavad. „Meie kauplus on eriti mugav just Saku valla elanikele, kes ei pea ehitusmaterjalide pärast linna sõitma, vaid saavad need kätte kodu lähedalt väiksema ajakuluga ja ilma pikemate järjekordadeta,“ ütleb Leisalu.

Puidupood on tööpäeviti avatud 8.30–16 ja laupäeviti 10–14, kuid kes sellel ajal kohale tulla ei saa, võib ühendust võtta ja leppida kokku muu aja. „Kaubale on võimalus järele tulla ka väljaspool tava-päraseid avamisaegu. Selleks saab teha tellimuse veebis või kauplusesse helistada. Kõiges saab kokku leppida,“ sõnab Leisalu.

Puidupood GOBAU

BestBAU OÜ

Suurevõidu, Üksnurme, Saku vald

E–R 8.30–16

L 10–14

P suletud

www.GOBAU.ee

+372 58 642 8843

Kiisal sai nurgakivi Mandri-Euroopa suurim akuparkide kompleks

Saku Sõnumid

Selline hakkab tulevikus välja nägema Kiisa akupark

Baltic Storage Platformi poolt Eestisse rajatav Mandri-Euroopa suurim akuparkide kompleks sai 2. oktoobril nurgakivi. Tegemist on olulise sammuga varustuskindluse tagamiseks Eesti ja teiste Balti riikide ühendamisel Euroopa energiasüsteemi 2025. aastal.

Eesti energiaettevõtte Evecon, Euroopa juhtiva akuparkide arendaja Corsica Sole ning rahvusvahelise investeerimisfondi Mirova poolt loodud

ühisettevõtte Baltic Storage Platform kaudu rajatakse Harjumaale kaks salvestusparki koguvõimsusega 200 MW ning kogu tootmisvõimsusega 400 MWh. Kiisa akupark peaks plaani kohaselt valmima 2025. aasta lõpuks ning Aruküla akupark 2026. aastal.

„Eestil on selge eesmärk – aastaks 2030 peab meie tarbimise mahus elekter tulema taastuvatest allikatest. Energia salvestamisel on siin oluline

roll, talletades päikese- ja tuuleenergiat hetkedeks, mil loodus parasjagu puhkab. Salvestussüsteemide arendamine aitab Eesti inimestele tagada puhta, kindla ja taskukohase energiatuleviku,“ sõnas kliiminister Yoko Alender.

Ehitatav akupark ja selle juurde kuuluv alajaam ühendatakse esmakordselt Eestis elektri ülekandevõrku 330 kV pingel töötava vahelduvvoolu maa-kaabliga.

Tervis taldrikule – kasulikud toitumistarkused pimedaks sügishooajaks

MIRJAM LAULIK | toitumisinõustaja

Päikeselise pikenduse saanud suvi on lõppenud ja sügise rutiini saabudes on aeg vaadata üle oma toidulaud – millele peaks tähelepanu pöörama, et püsida terve ja energiline ka pimedate sügisõhtute saabudes?

Kindlasti on oluline järgida **taldrikureeglit** – igal toidukorral on pool taldrikust kaetud värske salati või kuumtöödeldud köögiviljadega, veerand taldrikust valguallikaga (nt linnuliha, kala, muna, kodujuust, kindlasti oad ja herned, just viimased on tihti defitsiidis) ja veerand süsivesikute allikaga (tatar, riis, kinoa, tang, kuskuss, rukki-, seemne- või teraleib).

Süsivesikute puhul on oluline eristada **kiiresti imenduvaid** ja **aeglaselt imenduvaid**. Madala glükeemilise koormusega ehk aeglaselt imenduvad süsivesikud (täisteramakaron, -leib, -pudrud, pruun riis, tatar, kuskuss) imenduvad aeglaselt tagades täiskõhutunde pikemaks ajaks ning hoides meie veresuhkru stabiilsena. Tulemuseks on pikemat aega kestev täiskõhutunne.

Kõrge glükeemilise indeksiga süsivesikud seevastu (töödeldud toiduained – suhkur, valge riis, valge jahu, maiustused, koogid, pirukad) tõstavad meie veresuhkru kõrgele, tekib küll hetkeline heaolutunne, kuid järgneb kiire veresuhkru langus. Kes meist poleks tundnud uimasust või unisust peale lõunasööki?

Veresuhkru tasakaalustamiseks ja kehakaalu kontrolli all hoidmiseks ning kaitsevõime tugevdamiseks haiguste vastu on **oluline pöörata tähelepanu kiudainetele** – vaid taimses toidus leiduvad kiudained on toiduks jämesooles elavatele mikroobidele, kel on oluline roll immuunsüsteemis.

Piisav kiudainete tarvitamine aitab ennetada südame-veresoonkonna haigusi, kõhukinnisust, kõrget kolesteroolitaset ja ka teise tüüpi diabeeti. Kui süüa vähemalt **500 g puu- ja köögivilju ning marju päevas**, nagu näeb ette ka riiklik toitumissoovitus, võib kindel olla, et see kogus ka kätte saadakse.

Tihti ehmatavad kliendid ära – pool kilo köögivilju päevas, nii palju? Tegelikult ei ole kogust päeva peale jagades seda üldse raske ära süüa. Näiteks

Toitumisinõustaja Mirjam Laulik.

Foto: erakogu

suurem tomat kaalub 200 g, keskmise suurusega porgand või õun 150 g ja peotäis marju 50-100 g.

Eesmärk võiks olla süüa **nädalas 30 erinevat puu- ja köögivilja**. See pole keeruline, kui menüüst mitte välja jätta ristõielisi. Nagu peakapsas, lillkapsas, brüsseli kapsas, brokkoli, naeris, kaalikas ning kaunvilju nagu oad, herned ja läätsed. Tasub mõelda, et need võib-olla isegi on sügavkülmas, aga kui tihti me neid tegelikult sööme?

Külmutatud köögiviljade osas on levinud eksiarvamus, et nende vitamiinide ja mineraalainete sisaldus on väiksem kui värsketel. Nii see siiski ei ole. Külmutatud köögiviljasegudega on väga mugav rikastada oma menüüd ka kiirel ajal.

Tähtis on jälgida, et toidukordade lõikes saaks **piisavalt toidurasvu**.

On oluline, et enamus saadavast rasvast oleks mono- ja polüküllastumata. Neid on rikkalikult eelkõige seemnetes, mandlites, pähkites, avokaados ja oliiviõlis. Võimalikult vähe peaks tarbima küllastunud rasvhappeid, mis peidavad end sageli lihatoitudes (viinerid, sardelid, sink, keeduvorst, pihvid), kookides, saiakeses, pirukates ja küpsistes.

Nii hea enesetunde (stabiilne veresuhkur) kui ka tervisliku kehakaalu

säilitamise vaatenurgast on oluline **toituda päeva jooksul regulaarselt** – kolm põhitoidukorda ja kaks vahepala.

Ja veel, on **viimane aeg alustada D-vitamiini** manustamisega!

TÜ teadlaste uuring näitas, et eestlastel esineb D-vitamiini vähesust aastaringsest. 80 % uuringus osalejatel jäi tase seerumis alla optimaalse ning 29% esines tõsine D-vitamiini puudus. Sobilik doosi osas tasub arutada pereõe või apteekriga, arvestades vanust, riskigruppi ja hetkeolukorda vereproovis.

Püsige terved!

Saku valla elanik Mirjam Laulik on värskelt omandanud teadmised Rahvatervise Akadeemias toitumisinõustaja erialal. Ta on Rahvatervise Akadeemia kogukonna liige.

Ta leiab, et toidul on tervisele ja tervena elatud aastatele väga suur mõju. Ja me saame seda ise mõjutada!

Toitumisinõustamisel on kasvav roll ennetusmeditsiinis ja igal inimesel on võimalik palju ise ära teha, et püsida terve ja pikendada oma tervena elatud eluaastaid.

Mirjamiga saab ühendust
mirjam.laulik@gmail.com

Saku kirikus pühitseti esimene altarikate

Magne Mølster, EELK Saku Toomase kogudus

Mihkclipäeva jumalateenistusel pühitseti Saku Toomase kirikus esimene altarikate (altaripõll). See kannab valget värvi, mis sümboliseerib puhtust ja rõõmu.

Pühitsemisel osales 12-liikmeline rühm Saku koguduse sõpruskogudusest Norrast – Jar kogudus. Sel sõpruskogudusel on aktiivne käsitööring Jar-ingen, kes juba aastaid tagasi korjas raha Saku kiriku esimese altarikatte heaks. Sel hetkel polnud kirik isegi katuse all ning alles 2021. aastal moodustati Saku koguduses kirikutekstiilide töörühm.

Kirikutekstiil on kunsteos. Kõigepealt oli vaja otsustada, millises stiilis see tulema peaks ja millise kunstniku poole pöörduda. Otsustati võtta ühendust tekstiilikunstnik Tiina Puhkaniga.

Hetkeseisuga on juba kaks tekstiili valmis (valge ja roheline). Kuna roheline vaip läks välismaale näitusele, ei ole seda veel pühitsetud ja kasutusse võetud. Alates mihkclipäevast on aga Saku kirikus ilus, valge altaripõll. Kunstnik ei soovi ise avalikult rääkida oma mõtetest kirikutekstiili sümbolite kohta, kuid vaataja võib ehk näha selles tiibu – kas ingli või valge tuvi omasid – ning risti, mis meenutab Toomase risti. Tiina Puhkan on tekstiilikunstnik Maasike Maasiku õpilane. Just Maasik on valmistanud suure, pika vaiba ristiga, mis ripub Saku kirikutorni seinal. Puhkan on hästi läbi mõelnud, et valge altarikatte värvitoonid sobiksid vaibaga hästi. Kokku tuleb neli altaripõlle – valge, roheline, violetne ja punane.

Valge altarikate sobib hästi kokku seinavaibaga. Foto: Piia Viks-Binsol

Tekstiilikunstnik Tiina Puhkan (paremal) koos Saku koguduse kirikutekstiili töörühma liikme Piia Viks-Binsoliga.

Foto: Magne Mølster

Jar koguduse õpetaja Britt Aanes Ekhougen, Saku koguduse õpetaja Magne Mølster ja Saku koguduse abiõpetaja Ariel Sürvari altarikatte pühitsemisel. Foto: Jens Kristian Tingvold.

Kogudus kasvab

EELK Saku Toomase koguduses on 250 liiget, kes enamasti on Saku valla elanikud. Igapäevastel jumalateenistustel käib tavaliselt 30–40 inimest, lisaks lapsed. See arv on igal aastal tõusnud, aga eriti peale kolimist palvemajast kirikusse. Samaaegselt jumalateenistusega osalevad lapsed allkorrusel lastekirikus või juuniorite kogunemistel.

2024. aasta suurimad üritused on olnud TTÜ Vilistlasnaiskoori ja Inseneride Meeskoori kontsert, ülestõusmispühade perepäev, ülestõusmispühade jumalateenistus kammerkoor Studium Vocalega, kolmainupüha jumalateenistus segakoor

Tuljakuga, taasiseseisvumispäeva tähistamine Naiskodukaitse Saku jaoskonnaga ning Taevamanna kohvik Saku aleviku kohvikutepäeval.

Kirik pole veel valmis

Vaatamata sellele, et kirik näeb nii seest kui väljast valmis välja, ei vasta see päris tõele. Hetkel kogutakse raha invalifti jaoks, mida on vaja, et kõik inimesed saaksid käia nii allkorrusel kui rõdul. Invalift on ka riiklik nõue, et saada lõplik kasutusluba. Edasi tuleb lõpetada trepikoda ning rõdu, kuhu võiks tulevikus tulla digitaalne orel. Suurem osa ehitustööst on tänu headele toetajatele

seljataga, aga tuleb veel natuke pingutada. Samas rõõmustame, et allkorruse ruumid on enam-vähem valmis ja rendime neid välja, kui ise ei kasuta. Oleme tänulikud, et Saku vald on teinud kiriku parkla ja pargi sel aastal päris valmis.

Kas soovid aidata kaasa, et Saku kirik saaks päris valmis?

Annetuse saaja:

Saku Kiriku Ehitus SA

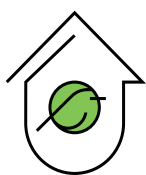
Selgitus: Kirik valmis

SEB EE041010220215648221

SWEDBANK

EE952200221056504915

LHV EE857700771004603321

SAKU VALD

Läbi rohelise akna

Täiskasvanud õppija n

30. okt kuni 08. nov 2024Registreeru üritustele www.saku.ee

29. oktoober

15.00–17.00

Koolitus: Küberturvalisuse õpituba vanemaealistele.

Koolitaja Liis Proos

30. oktoober

15.30–17.00

Laste une koolitus kooliõpetajatele. Koolitaja Kene Vernik

18.30–20.00

Laste une koolitus lasteaiaõpetajatele ja lapsevanematele. Koolitaja Kene Vernik

18.00–20.00

Töötuba: Söövitustrükk kangale

19.00–20.00

Jumping avatud trenn

31. oktoober

07.00–08.00

Hommikune kotitreenn igale tasemele – avatud trenn

18.00–19.30

Brasiilia jiu jitsu lukumaadluse avatud trenn

18.00–20.00

Küpsetame ja vestleme tervise teemadel

19.30–20.30

Naiste Taipoksi avatud trenn

18.00–21.15

Koolitus: Tasakaalus ja Edukas Naine. Koolitaja Inga Lunge. NB! Pilet 15€

3. november

11.00–13.45

Koolitus: Nutitelefoniga pildistamine. Koolitaja Maria Tytina

10.00–17.30

Koolitus: Papside meistriklass.

Koolitajad Kristo Tuurmann ja Illimar Pilt. NB! Pilet 35€

19.00–20.00

Linetantsu avatud trenn

4. november

18.00–19.00

Infotund: Pensioniteemad – tööelisele.

Infotunni läbiviija Danielle Williams

18.00–20.15

Exceli koolitus algajatele (koolitus koosneb neljast kohtumisest:

4., 11., 18. ja 25. nov). Koolitaja Mirell Lattik

18.00–21.00

Segakoor Tuljak avatud kooriproov

18.00–19.15

Kõhutantsurühm Eebeni õied avatud trenn

18.30–19.25

Kõht/selg/tuhar avatud trenn

18.00–20.00

Varjevõrkude punumine

5. november

11.00–12.00

Saku Päevakeskuse lauluring

13.30–15.00

Eakate nutitelefoni kasutama õppimise koolitus Kiisal (koolitus koosneb kuuest kohtumisest: 5., 12., 19., 26. nov, 3., 10. dets). Koolitaja Tiiu Aavik

ädal

sakuvaldajakalender.ee

- 16.00–17.30 Eakate nutitelefone kasutama õppimise koolitus Sakus
(koolitus koosneb kuuest kohtumisest: 5., 12., 19., 26. nov, 3., 10. dets)
Koolitaja Tiiu Aavik
- 17.30–19.45 Turundamine Instagrammis. Koolitaja Brit Mesipuu
- 18.00–20.00 Tervislike pestode ja suupistete valmistamise töötuba
koos vanemlikkust jõustava vestlusringiga
- 18.15–20.30 Orkester Saku Mandoliinid avatud proov
- 18.30–19.00 Latindance Panter Bachata proovitrenn
- 18.00–20.00 Varjevõrkude punumine

6. november

- 11.00–12.00 Seeniorite lauluring Kiisal
- 16.00–18.00 Orkestri Seeniorimandoliinid avatud proov
- 18.00–20.15 Exceli koolitus edasijõudnutele (koolitus koosneb neljast kohtumisest:
6., 13., 20. ja 27. nov). Koolitaja Mirell Lattik
- 19.50–21.05 Seltskonnatantsu avatud trenn
- 18.00–20.00 Varjevõrkude punumine

7. november

- 14.00–15.00 Pakendijäätmete liigiti kogumise veebikoolitus. Koolitaja Gaili Eding
- 17.30–19.00 Male avatud trenn
- 18.30–20.00 Kohtumine kunstiajaloolase Anne Unteraga
- 18.15–19.10 Salsarengue avatud trenn
- 18.30–19.30 Naiselik Hip-Hop & Heels avatud trenn
- 19.20–20.15 Aqua Salsa avatud trenn
- 18.00–20.00 Varjevõrkude punumine

8. november

- 17.30–18.30 Meditatsiooniõhtu
- 18.00–19.00 Koolitus Esinemisärevus sooritussituatsioonis –
kuidas seda tõhusalt leevendada?
Koolitaja Kädy Plaas-Kala

Sündmuste täpsem info, asukohad ja registreerimine
www.sakuvaldajakalender.ee

Rahvatantsurahvas peab pidu!

EVE LUTTER | rahvatantsuõpetaja

Kuidagi on niimoodi juhtunud, et suur osa Saku valla rahvatantsurühmi peavad oma juubeleid üheksa ja neljaga lõppeval aastal. Oma osa selles on kindlasti Linda Rausil, kes sündis 1909. aastal ja 1964. aastal Sakku jõudis ning siin naisrühma kokku kutsus.

Tänapäevaks on täiskasvanud seega Sakus rahvatantsu tantsinud järjest 60 aastat ning naisrühm LINDA on vanim järjepidevalt tegutsev isetegevuskollektiiv. Muidugi on tants ja tantsuharrastus – nagu ka elu üldse – selle aja jooksul muutunud. Kui algusaastail oli tundides normiks tantse ja harjutusi saatev klaverimängija, siis nüüd on klaverisaatja väga haruldane ja õpetajad viivad tunde läbi masinamuusika saatel. Tavapärane tööriist oli, et oktoobris alustati ja mais lõpetati, ning suvel suurt midagi ei toimunud, kui just mõnda vabariiklikku tantsupidu ei olnud. Nüüd tantsitakse pea aastaringi ja tantsusündmused jagub ka suvekuudesse – külastatakse festivale nii Eestis kui välismaal ja korraldatakse treeninglaagreid. Järjest enam jõuab rahvatantsude saatemuusikaks kaasaegses seades rahvapillipala või kogunisti mõni pop-lugu.

Rahvariided on hinnalised olnud igal ajal. Kui aastakümneid tagasi tantsiti üle Eesti kuulsaks üksikute kihelkondade rahvarõivakomplektid, siis nüüd väärtustatakse oma kodukihelkonna riideid. Rahvarõivas ei ole lihtsalt rahvatantsijate kehakate, vaid sõnumikandja, mis jutustab oma kihelkonna aastasadade jooksul tekkinud lugu. Peened mustrid, meisterlikud tehnikad ja kaunid värvikombinatsioonid on pannud tantsijaid rahvuslike käsitöötraditsioonide väärtustamiseks ka

Fotod: Raul Ollo

endale isiklikke rõivaid või nende detaile valmistama.

Tantsupidu ja sinna pääsemine on endiselt valdkonna tippsündmus. Selle nimel luuakse uusi rühmi, pingutatakse harjutusi tehes ja ollakse tantsupeo aastal kohusetundlikult iga tund kohal. Küllap oli see ka ennemuiste nii.

Omal ajal Linda Rausi poolt idanema pandud rahvatantsutaim on sattunud siin Saku mail soodsasse pinnasesse – 60 aastaga on valda juurde tekkinud mitu rühma, kel kõigil on täita oma osa kohalikul rahvatantsumaastikul. Nii on meil rühmi naistele ja segapaaridele, noorematele ja vanematele, valla keskus ja kaugemal harrastajatele.

Rahvatantsuelu edenemisele on kaasa aidanud siinsete õpetajate püsivus – kes on tulnud, see on pikalt ja süsteemselt töötanud ja järjepidevus on kindlustatud. Linda Rausi järel töötas rühmadega pikalt Aime Tamm. Paralleelselt toimetab koolilaste rühmadega alustanud Kersti Ulmas, kes on nüüd andnud teatepulga oma tütrele

Annile. Kurtas alustanud Eve Lutter on lisaks ka Saku rühmade juurde jõudnud. Täiskasvanute rühmadega on tegutsemas ka Irene Gurjev.

Tegutsevaid rahvatantsurühmi ja seda, kuidas tants ajas muutunud on, näeb laupäeval, **19. oktoobril kell 17 Saku spordikeskuses rahvatantsurühmade sünnipäevapeol**. Koos meiega rändab ajas ansambel Brassical. Tantsimiseni!

Vallas tegutsevad ja Linda Rausi 115. sünniaastapäeva tähistavad:

naisrühm LINDA 60
segarühm PANGVIINA 40
KURTNA naisrühma 40. hooaeg
SANGLEJAD naisrühm 35
SANGLEJAD segarühm 30
segarühm HELLAD TALLAD 15
segarühm TUGEVA JA
KOHEVA 15. hooaeg
naisrühmad HAGERIINA ja
LINDARATAS 13
noorterühm SAKUKAD 10
naisrühm SÖSARAD 3. hooaeg

Viimane võimalus liituda Saku Valla Kultuurikeskuse huviringidega!

Veel on vabu kohti näiteks:

FILMIRING

Osaleja omandab praktilised oskused tööks kaamera, videotehnika, töötlusprogrammide ja režiipuldiga. Juhendaja Adrian Rannut, kes igapäevaselt tegeleb otseülekandeid ja telereklaame tootvas firmas Concertfilm.

TEHNOLOOGIA

Noortele, kel huvi asjade loomise, meisterdamise ja leiutamise vastu. Ideest toimiva lahenduseni, kasutades 3D printerit, tööriistu ja erinevaid materjale. Juhendaja robotika ja 3D tehnoloogiate spetsialist Silja Aasmäe

KITARRIRING

Tule õpi kitarrimängima! Praktilised oskused kuulmise, jälgendamise, märksüsteemi ja fonogrammi järgi. Juhendaja Juss Kaarepere õppinud Georg Otsa Nimelise Muusikakooli pop-jazz osakonnas ning Tallinna Ülikooli koolimuusika osakonnas

HÄÄLEKOOL

Tule avasta, milline hääl sinus tegelikult peidus on! Juhendaja, üle 10a kogemusega hääleseadja Kaie Sauga

KUNSTIRING

Joonistatame, maalime ja meisterdame, õpime kompositsiooni ja värve. Eesmärk on arendada laste kunstialaseid teadmisi, oskusi, loomingulist ning isikupära. Õpime oma ideid kunsti kaudu väljendama. Juhendaja maalikunstnik Silvi Lepparu

MOEJOONISTAMINE

Õpime tundma moestiile ning kujundame fantaasiarikkaid rõivakomplekte. Sobitame värve ja materjale. Edasijõudnud disainivad ja õmblevad iseseivalt moekollektsiooni. Juhendaja rõivaste konstruktor, rätsep ja moekunstnik Sirele Reiu

Leia meelepärane huviring kõigi Saku vallas toimuvate hulgast:
www.sakuvallakalender.ee/huvitegevus

Triin ja Kristo Kent särasid maastikuvibu MM-il

MERILIN PIIRSALU

Augustis toimunud maastikuvibulaskmise maailmameistrivõistlustelt Brasiiliast tuli Kajamaa Spordiklubi tagasi nelja medaliga. Boonusena saadi oma nimele naiste pikkvibu maailmarekord ning laste vaistuvibus uuendati kõigi kolme harjutuse maailmarekordit.

Maastikuvibulaskmise võistlused kestavad viis päeva, millest kahel lastakse maastikuringi, kahel jahiringi ning keskmisel päeval ulukiringi. Ühe võistluspäeva jooksul lastakse 28 eri suurusega sihtmärki, mis on paigaldatud eri kaugustele. Viiepäevasel võistlusel tuleb lasta minimaalselt 476 noolt. Tavaline võistlusrada on 2-5 km pikkune ning selle läbimiseks kulub viis kuni seitse tundi.

Päevad Brasiilia vihmametsas olid erilised ning võistluslikud. Kuldmedalid tõid klubisse Ülle Kell (naiste pikkvibu klassis) ja Theresa Desiree Noor (tütarlaste jahivibu klassis). Hõbemedalid said Saku valla elanikud Triin Kent (naiste lihtvibu klassis) ja Kristo Kent (meeste jahiplokkvibu) arvestuses. Kristot jäi esikohast lahutama kõigest üks punkt, mis näitab, kui tasavägine võistlus oli. Triin meenutab, et võistlusnädala jooksul sai kogeda kodust kevadet, suve, sügist ja talve, kuna temperatuur kõikus vahemikus +3 kuni +30. „Eriline oli ka olukord võistlusrajal, kui kohtusime kaputsinahvidega. Sarnaste võistluste suureks plussiks on võimalus saada kokku kogu maailma tugevate vibulaskjatega,“ räägib ta.

Juhuslikult leitud harrastus

Triin ja Kristo on vibulaskmisega tegeleenud pikalt ning on pidevalt võistlustel edukalt esinenud. Mõlemaid on mitmel korral valitud valla parimateks sportlasteks. „Minu vibulaskmisteekond algas 2005. aastal Kajamaal toimunud meeskonnaüritusel pikkvibuga. Kuna sel ajal ootasime oma esimest last, siis ei mõelnud, et sellest võiks kujuneda sportlik hobi- teekond. Abikaasa käis aga aasta hiljem sarnasel üritusel Otepääl ja tal lendasid nooled samuti hästi, nii leidsimegi ühise hobi. Vahepeal olen vibuklassi vahetanud – umbes kümme aastat tagasi võtsin pikkvibu asemel kasutusse lihtvibu,“ ütleb Triin. Kristo lisab: „Esimest korda vibu proovides läks väga hästi ning õnnestus

*Kristo ja Triin Kent.
Foto: erakogu*

lasta ka Robin Hood ehk nool tagant pooleks. Tellisin kohe Pärnu vibutehasest vibu ning alustasin pikkvibuga. Plokkvibu hakkasin laskma aasta hiljem.“

Triin ja Kristo on leidnud vibulaskmises ühise harrastuse ning treenivad koos nii palju kui saab, innustavad ja toetavad teineteist. „Kõige rohkem meeldib, et saab loodusesse, sest kõik võistlused toimuvad metsas või maastikul. Maastikulaskmine on väga sarnane golfiga, kuna liigutakse märgist märki. Igav ei hakka kunagi, sest tingimused ja loodus võivad ühel rajal palju muutuda,“ räägivad abikaasad. Tore on ka see, et võistlustel käies saab maailma näha. „Ka Brasiilias aklimatiseerumisel ja ajavahega kohanemisel saime kohapealsete vaatamisväärsustega tutvuda. Brasiillased valisid võistluskoha just sealsete uhkete koskede ja jugade pärast – võistlus toimus maailmakuulsate Iguazu jugade piirkonnas.“

Treeningud jätkuvad

Triin ja Kristo on olnud pikalt oma ala tipus ning peavad suurimaks väljakutseks, et suudaks ikka edasi areneda ja suurvõistlustel hästi esineda.

Selleks aastaks on välihooaeg lõppenud ja algavad sisetreeningud. „Enne suurvõistluseid treenime sagedamini,

kuid tavaperioodil kaks-kolm korda nädalas. Õuetrennid on Kajamaa viburajal, sisetrennides peame käima Tallinnas. Eesmärgiks on saada veel paremaks ning nihutada rekordeid kaugemale,“ ütlevad nad.

Vibulaskjad võtavad alati plaani suurvõistlused Euroopas ja maailmas, mis toimuvad kaheaastaste intervallidega. Nüüd on põhjust eriti hoolikalt valmistuda, sest järgmine maastikuvibu EM toimub tuleval suvel Valgehobusemäel ning Kajamaa Spordiklubi on üks peakorraldajatest. Treener Katrin Virula sõnul annab kodulähedane võistlus eestlastele kindlasti eelise. „Septembri teisest poolest algasid Kajamaa Spordiklubi tütarklubi Tallinna Vibukool MTÜ vibulaskmise treeningud Saku valla lastele ja noortele. Kui praegu ettevalmistust alustada, on juba järgmisel suvel võimalik osaleda EM-il Valgehobusemäel, kohtuda teiste Euroopa noortega ning saada uusi sõpru,“ kutsub ta noori trenni.

Kajamaa Spordiklubi tänab Saku valda Triinu ja Kristo võistlusperioodi toetamise eest MTT fondist!

Kuni 19-aastaste noorte vibutreeningud toimuvad Saku spordikeskuses kolmapäeviti ja reedeti kell 15.15 ja 16.30 jooksukoridoris.

Rohkem infot www.kuldnool.ee

Liitu taipoksi treennidega ja vii end elu parimasse vormi!

KRISTIN KADARIK | MTÜ Võitluskool treener

Sakus tegutseb juba mitu aastat MTÜ Võitluskool, mis pakub taipoksi trenne. Muuhulgas saab valida varahommikuse kotitreanni või naistele mõeldud taipoksi ja fitness trenni vahel.

Olen taipoksiga tegelenud 2018. aastast. Minu jaoks tuli kõik algusest peale väga loomulikult. Sain palju inspiratsiooni trennikaaslastelt, kes võistle- sid. Teadsin varakult, et soovin samuti ühel päeval võistelda. Kuus kuud tegin järjepidevalt trenni, mis viiski esimeste matsideni ning 2019. aasta suveks jõudsin võistleva profiringi.

Kui aastad tagasi olin rohkem pühendunud võistlustele, arvasid paljud kõrvaltvaatajad, et tegemist on väga agressiivse spordiga, kuhu naine just- kui ei sobi. Nüüd, treeneri rollis, on mul võimalus näidata, et tegelikult on taipoksi harrastamine põnev, turvaline ja jõukohane nii igal tasemel mehele kui ka naisele. Trennid on mitmekülg- sed ja mängulised, tagades hea füüsilise vormi ja vastupidavuse.

Kuidas hommikune trenn igapäevaelu parandab?

Olin positiivselt üllatunud, et tund aega varem ärkamine plaaniga jooksmas minna muutis kogu päeva ja enesetunnet. Ärge saage valesti aru, ma ei ole kindlasti hommikuinimene. Lükkan kolm korda äratuse kinni, enne kui püsti saan, aga see ongi hommikuse trenni juures ainuke raske asi, sest saadud energialaeng

jääb kestma terveks päevaks. Inimesed, kes alustavad päeva treenniga, on nii füüsiliselt kui ka mentaalselt keskmisest aktiivsemad. Meie aju toodab treenimise ajal erinevaid aineid nagu endorfiin ja serotoniin. Endorfiini mõju kehale kes- tab mõnda aega peale treeningu lõppu, muutes tööpäeva positiivseks ja stressi- vabaks. Serotoniin on samuti naturaalne meeleolu parandaja. Suurenenud seroto- niini tase aitab vähendada stressi ja dep- ressiooni. Kui oled eesmärgiks seadnud kaalulangetuse, siis parima tulemuse saad trennist enne hommikusööki – kui muidu saab keha energiat päeva jooksul tarbitud süsivesikutest, siis hommikul trenni tehes kasutame kehas ladestunud rasvasid. Mis peamine, õhtud jäävad vabaks.

Mida võib oodata hommikusest koti- trennist?

Kotitreeningud toimuvad Saku spordikeskuses individuaalselt poksikotil, millele lisanduvad jõu- ja vastupidavus- harjutused. Kotitreenniks ei pea omama varasemat kogemust, sest kõik harjutused on kergesti õpitavad. Harjutused on loo- dud igale tasemele, kus saab valida endale sobiva tempo ja raskuse.

Naiste taipoksi ja fitness treennide võlu

Sellest aastast hakkasin juhendama naiste taipoksi ja fitnessi gruppi. Olles ise naine ja ema, hindan taipoksi kõrgelt. Iga naine võiks anda endale võimaluse proovida midagi täiesti kastist väljas. Juba

esimeses treennis on aru saada, et tegemist ei ole agressiivse ja maskuliinse alaga. Kombineerin taipoksi HIIT treenin- guga, mille kõrge intensiivsus tagab hea rasvapõletuse ning taipoksi mitmekülg- sus põneva kogemuse. Trennis kohtuvad nii liikumine, paindumus, vastupidavus kui ka jõud. Emaks saades käisin jõusaalis, aga vaatamata sellele, et ka jõusaal on väga tõhus, paratamatult tüdinesin ning naasin taipoksi. Võimalus teha grupitreanni ja vabadus valida endale sobiv tempo aitas taastada energiataset ja vastupidavust. Trenn tekitas jälle elevust ja emaks ole- mine ei takista seda sugugi. Pidev proo- vile panemine, tehes midagi, mida kunagi teinud ei ole, aitab end iga treenniga üle- tada. See annab tohutu enesekindluse ja rahulolu. See on suurim kingitus, mida üks naine endale teha saab.

IGAÜHEL ON VÕIMALUS LIITUDA

Soovin jagada seda sporti kõigiga ning näidata, et raske trenn võib olla põnev ja kaasahaarav.

20. oktoobrist kuni 3. novembrini viime läbi tasuta Avatud Proovi- treeningu Nädala, mille raames saab igaüks osaleda nädal aega hommikustes kotitreennides või naiste taipoksi ja fitness treennides. Treeningute info, toimumiste ajad ja kontaktid leiab kodulehelt www.voitluskool.ee.

Registreerumisel kasutage märksõna "Proovitreeningu Nädal".

Fotod: Teele Rehe

Sügisese matkad ja Saku Sügiskross

KRISTJAN PUUSTUSMAA | #sakuliigub projektijuht

Täiskuumatka röömsad osalised.

Foto: erakogu

Kui eakate treeningud ja kepikõnni hommikud on eakate seas populaarsed, siis kõik teised on #sakuliigub raames viimase kuu jooksul olnud aktiivselt ratta seljas ja krossirajal. Toimus traditsiooniline Saku Sügiskross, kus Saku terviserajal jooksid nii noored kui täiskasvanud. Lisaks toimus kaks debüüturitust: Täiskuu rattamatk ning Tallinna Spordipealinna rattamatk naabervaldades. Selle kõige kõrval on hea meel, et sügis on olnud suurepärase – meil on olnud mõnusalt soe, oleme saanud vihma, õunu on nii palju, et kõike ei suuda ära süüa ja purki pista.

Täiskuu rattamatk

18. septembri õhtul kogunes kamp kuuhuvilisi täiskuud uudistama. Teekond viis Saku spordikeskuse eest Üksnurme külla. Matkaga liitus füüsik ja kuu-fotograaf Martin Vällik, kes rääkis huvitavaid jutte tähtedest ja kuust. Kuna ilm oli veidi udune, siis tähti hästi ei näinud. Küll aga saime läbi teleskoobi kuud imetleda. Olgem ausad, kuu on müstiline ja ilus taevakeha. Igaüks näeb seal oma asja: kes inimese nägu, kes jänest, kes kuu-tagusel väljadel olevaid UFO luurekeskusi. Täname Tiiu Vellestet, kes meid lahkelt vastu võttis ja sooja õunakooki pakkus. Kui osad inimesed sõitsid Üksnurmest otse koju, siis kõikse vapramad lõpetasid matka Saku spordikeskuse juures. Ilmselt oli õhtu nii põnev, et jutt ei saanudki otsa.

Spordikeskuse auhinnaloosi võitsid Triin Tubala ja Malle Metsis-Müür.

Üks hetk sügiskrossi autastustamiselt.

Foto: Kristjan Puustusmaa

Saku Sügiskross

2. oktoobril toimus traditsiooniline Saku Sügiskross, mis toob alati kokku sügisese jooksusõbrad. Ilm oli jooksmiseks üldiselt sobiv ning päeva lõpus alanud kerge vihmase duu aitas vanematel jooksjatel tõelist porikuud tähistada. On suur rõõm, et meie kandi inimestele meeldib joosta. Seekordsel võistlusel osales 14 võistlusklassis 99 jooksusõpra.

Tulemused leiab: <https://sakuvalla-spordikeskus.ee/saku-sugiskross> ja fotosid näeb Saku Valla Spordikeskuse FB lehel.

Palju õnne võitjatele, suur aitäh kõigile

Spordipealinna rattamatk meeldis nii väikestele kui ka suurtele. Foto: Brit Maria Tael

osalejatele ning toetajatele! Jookide eest täname Saku Olletehast!

2025 Euroopa Spordipealinna rattamatk

Uus aasta algab Tallinna jaoks spordi mõistes aukartustäratavalt – Tallinn on 2025 Euroopa Spordipealinn ning oodata on mitmesuguseid spordivõistlusi ja liikumisüritusi.

Selleks, et lähivaldasid ja nende elanikke kaasata, kutsus Spordipealinn Rae, Kiili, Saku ja Saue spordiinimesed kokku, eesmärgiga korraldada mõnus sügisene rattalaupäevak.

Mõeldud, tehtud! Matk algas Rae kooli juurest ja kulges läbi Kiili valla Saustinõmme. Matkajad tulid „tuumajaama“ ja ökodukti kõrvalt läbi Rabametsa Saku suusamaja juurde, kus ootas kerge boksipeatus. Sakust sõideti läbi Saue küla tunneli Saue linna.

Iga valla piiripunktis tänas Tallinna linnapea Jevgeni Ossinovski naabervaldude koostöö eest ja kinkis malelaua. Saku suusamaja juures võttis teda vastu abivallavanem Tanel Ots. Omalt poolt kinkisime Tallinnale Saku vald liigub särgi. Olgu see sümbol abiks spordipealinna tiitli vedamisel.

Kuna suur osa matkateekonnast kulges mööda kergliiklusteid, oli see hea võimalus ära proovida Saue küla uus

kergliiklustee, mis ühendab meid Saue vallaga.

Sauel pandi matkale väga väarikas lõpp. Osalejate vahel loositi välja kolm uhiuut jalgratast, esines Karl-Erik Taukar Band ning süüa-juua jagus kõigile. Kõige tähtsam oli, et kogu üritus oli osalejatele tasuta. Tegelikult oli kogu sündmus suurepärase näide, et sellises mastaabis annab väga hästi koostööd teha. Meie oleme valmis uuteks koostegemisteks.

Üritusest näeb pilte ja videojäädvustusi Saku Valla Spordikeskuse FB lehel ja Tallinna linna FB lehel.

Suur tänu kõigile osalejatele, toetajatele ja Tallinna linnale! Eriti tubli käepigistuse teeme Robert Peetsile, Spordipealinna projektijuhile.

Abivallavanem Tanel Ots andis Jevgeni Ossinovskile kingituseks Saku vald liigub särgi.
Foto: Brit Maria Tael

Saku laste mitmevõistlus 9.0 # sakuliigub

LAURA VIIROJA | #Saku Valla Spordikeskuse juhataja

Septembris toimus taaskord traditsiooniline Saku laste mitmevõistlus, mis seekord toimus ebatavaliselt septembrikuu kolmandal pühapäeval.

Käesoleval aastal veidi muudetud võistlusformaadiga said oma tulemused protokollis 310 spordisõpra vanuses 1.–8. eluaastat. Kõige arvukam vanuseklass oli MINI ja 3-aastased, kes said sãrasilmselt lãbida korraldajate loodud takistusrada.

Kõik võistlejad pãlvisid oma tulemustega diplomid, osaleja medalid ning parimate auhindade eest hoolitsesid Saku Õlletehas AS, Selver AS, Saku Lãte AS ning Kultuurkapital.

Võistluspãeva aitas meeleolukaks luua maskott Tibu ning spordipãeva toitlustuse eest hoolitses uues spordikeskuses asuv kohvik Pizzakiosk.

Suur tãnu korraldustiimile: Tarmo & ATO spordiklubi, Argo Zirk & Saku Sporting, Maile Mangusson & Sparta spordiklubi, Kristjan Puustusmaa, Annelly-Thea Hãggblom.

Kogu võistlusprotokoll koos piltidega leitav FB: Saku Valla Spordikeskus ning <http://sakuvallasportikeskus.ee/lastemitmevoistlus/>

Kohtumiseni juba uutel võistlustel!

Fotod: Laura Viiroja

Kuhu minna

- ▶ 18.10 kell 19 Kiisa näitetrupi etendus „Söögituba“, Kiisa Vabaajakeskuses.
- ▶ 18.10 kell 21 Sinu Naine LIVE, Saku Pruulikoja Pubis.
- ▶ 19.10 kell 17 Rahvatantsupidu 60 aastat rahvatantsu Saku vallas, Saku Valla Spordikeskuses.
- ▶ 22.10 kell 19 Struktuurmaali töötuba, Kilde Stuudios.
- ▶ 25.10 MTÜ Tegusad korraldab väljasõidu Rakvere teatri etendusele „Hääl minu sees“. Buss väljub Teaduse 1 hoovist kell 17,
- etendus algab kell 19. Piletid ja info telefonil 514 5731.
- ▶ 26.10 kell 19 Komöödiaetendus „Väikesed saladused“, Kiisa Vabaajakeskuses.
- ▶ 26.10 kell 11 Lastehommik, Kilde Stuudios.
- ▶ 27.10 kell 11–15 Kiisa Kõrvitsapidu, Kiisa turuplatsil.
- ▶ 1.11 kell Halloweeni pidu Saku mõisas.
- ▶ 2.11 kell 11 Halloweeni lastehommik ning Piip ja Tuut teater „miisukal Kassid“, Saku Valla Kultuurikeskuses.
- ▶ 7.11 kell 19 Paul Neitsovi ja Kaire Vilgatsi kontsert, Saku mõisas.
- ▶ 8.11 kell 19 Kuressaare teatri etendus „Tõll“, Saku Valla Kultuurikeskuses.
- ▶ 9.11 kell 16 Lastetendus „Pöial-Liisi“, Kiisa Vabaajakeskuses.
- ▶ 17.11 kell 19 Hendrik Sal-Salleri kontsert-õhtusöök, Saku mõisas.
- ▶ 30.10–8.11 Täiskasvanud õppija nädal, rohkem infot lk 16–17 ja www.sakuvallakalender.ee

Üritused eakatele

- ▶ 28.10 kell 11 Saku Diabeetikute Seltsi korraldatud koolituspäev, kus võivad osaleda kõik huvilised. Mälutreening Anu Jonuksiga ja kohtumine abivahendeid maale toovate ettevõtete spetsialistide Helen Lõbu ja Margit Aasmaaga, kes tutvustavad diabeetikutele vajaminevat. Teaduse 1, Saku, suures saalis.
- ▶ 23.11 kell 11 Pensionäride Ühenduse Elukaar järjekordne koosviibimine.
- Saab kuulda professionaali soovitusi pärimise ja testamentide kohta. Saab esitada küsimusi. Kohapeal võetakse vastu uusi liikmeid. Teaduse 1, Saku, suures saalis.

Regulaarselt toimuvad

- ▶ Tervisevõimlemine igal esmaspäeval ja kolmapäeval kell 18.15 Saku Gümnaasiumi algklasside maja võimlas. Täpsem info: Lemmi Oro, lemmi.oro@sakuvald.ee.
- ▶ Üks kord kuus, iga kuu teisel laupäeval, kell 9 vesivõimlemine eakatele Saku Valla Spordikeskuses. Järgmine kord 9. novembril.
- ▶ Kohviklubi igal teisipäeval ja neljapäeval kell 10 Saku Päevakeskuses.
- ▶ Saku Päevakeskuse lauluklubi igal teisipäeval kell 11 Saku Valla Kultuurikeskuse ruumis 111.
- ▶ Mehised lauamängud igal kolmapäeval kell 12.30 Saku Päevakeskuses.
- ▶ Päevakeskuse korraldatud tervisevõimlemine esmaspäev, kolmapäev ja reede kell 9.30–11.00 Saku Valla Kultuurikeskuses, ruum 111.
- ▶ Kudumisklubi kolmapäeviti kell 16 Saku Päevakeskuses.

Nutitelefoni kasutamise koolitus eakatele

5. novembril algab eakatele suunatud nutitelefoni (android) koolituste sari Sakus ja Kiisal. Koolitus on tasuta ja mõeldud nutitelefoni omanikele.

Koolitus toimub **kuuel järjestikusel teisipäeval** – 5.11. 12.11, 19.11, 26.11, 3.12 ja 10.12.

KIISA KOOLITUS toimub Kiisa Vabaajakeskuses, kell 13.30–15.00. Registreerimiseks kontakteeruda Marianne Randega, randemar63@gmail.com või tel 522 4179.

SAKU KOOLITUS toimub Saku Gümnaasiumi Teaduse 1 majas, ruumis G209, kell 16.00–17.30. Registreerimiseks saata e-mail Lemmi Orole – lemmi.oro@sakuvald.ee

NB! Kohtade arv on piiratud. Osalema registreerides kinnitad, et saad osaleda kõikidel kordadel.

OKTOOBER-NOVEMBER 2024 EELK SAKU TOOMASE KOGUDUSES

N	17.10	kell 18	Osadusgrupp Rooma kirjaga
L	19.10	kell 18	Noorteõhtu
P	20.10	kell 11	Jumalateenistus ja lastekirik
P	27.10	kell 11	Jumalateenistus ja lastekirik/juuniorid
N	31.10	kell 18	Osadusgrupp Rooma kirjaga
L	02.11	kell 17	Hingedepäeva kontsert kammerkoor Studium Vocalega
P	03.11	kell 11	Jumalateenistus ja lastekirik
P	10.11	kell 11	Jumalateenistus ja lastekirik/juuniorid
N	14.11	kell 18	Osadusgrupp Rooma kirjaga
L	16.11	kell 18	Noorteõhtu
P	17.11	kell 11	Jumalateenistus ja lastekirik
P	17.11	kell 13	Kirikukontsert Lohja koguduse orkestriga

* ÜLISTUSVÕIMLEMINE esmaspäeviti kell 18. Sisepääs kiriku küljeuksest.

* BEEBILAUL teisipäeviti kell 10.30 (0–2-aastastele).

Info ja registreerimine ave.molster@eelk.ee

* KOGUDUSE VÄLJASÕIT VIIMSISSE toimub L 9.11

Info ja registreerimine magne.molster@eelk.ee

* VASTUVÕTT koguduse kantsleis ja avatud kirik T 10–12 ja N 16–18

* RISTIMISTE, MATÜSTE, LAULATUSTE

ja muude kiriklike talituste kohta võtke palun ühendust.

Koguduse õpetaja Magne Molster, tel 5919 7802 / magne.molster@eelk.ee
Koguduse abiõpetaja Ariel Süvari, tel 551 5716 / ariel.suvari@eelk.ee
Saku Toomase kirik, Küttsu 2, Saku alevik

Mälestame ja avaldame
kaastunnet lähedastele

UNO VALLIMÄE

surma puhul.
Koolivennad ja sõbrad Jaak,
Vello ja Rein Sakust

Südamlik kaastunne
Luule Vallimäele lastega
kalli abikaasa, isa ja vanaisa

UNO VALLIMÄE

surma puhul.
Perekond Raba

Endised töökaaslased Sakust
avaldavad omastele kaastunnet

UNO VALLIMÄE

lahkumise puhul.

MÄLESTAME LAHKUNUID

ETHEL KLAASSEN

UNO VALLIMÄE

HEIKI JOOR

Südamlik kaastunne
lähedastele

UNO VALLIMÄE

lahkumise puhul.
Saku Kodukaitse

Südamlik kaastunne
Reet Liksorile armsa

ÕE

lahkumise puhul.
Päikesekillu pere

Saku Priitahtlikud Pritsimehed

kutsuvad oma ridadesse

uusi vabatahtlikke!

facebook.com/sakupriitahtlikud

MIS JUHTUS

► 22. septembril kell 11.40
käisid päästjad katmas
100 meetri pikkust
diisliriba Sookaera-
Metsanurga külas
Tõdva-Nabala teel.
Kohila päästjad katsid
reostuse absorbendiga.

► 8. oktoobril kell 08.21
teatati liiklusõnnetusest
Saku alevikus Tiigi
tn 19 juures, kus isikliku
elektrilise tõukerattaga
kergliiklusteel sõitnud
14-aastane poiss kaotas
sõiduki üle kontrolli ja
kukkus. Tõukerattur
toimetati haiglasse.

EKNK Saku Koguduse Jumalateenistused
toimuvad igal pühapäeval

Samal ajal toimub
lastele pühapäevakool.

Kell 11.00, Nurme 3a

Tere tulemast!
www.eknsaku.ee

AEG KOHTUDA
SAKU NELIPÜHI KIRIK

EESTI KRISTLIK
NELIPÜHI KIRIK

Kilde Stuudio Sakus ootab Sind!

Loovad ja lõbusad sünnipäevad lastele
Maalimise töötoad suurtele ja väikestele
Töötoad ettevõtetele
Ruumi rent

www.kildestuudio.ee

Üksnurme tee 8, Saku

OLULISED NUMBRID

Hädaabinumber 112
(kiirabi, pääste, politsei)
Perearsti nõuandeliin 1220

Piirkonnapolitseinik Enely Meho 5887 1994
Piirkonnapolitseinik Kätlin Murre 5855 7455
Vastuvõtt kokkuleppel
Volitatud loomaarst 504 1060

SAKU VALD LIIGUB

UUED KUUPÄEVAD!

EAKATE VESIVÕIMLEMINE

ALUSTAME UUT HOOAEGA!

9.11 KL 9.00
7.12 KL 9.00

JUHENDAJA
ANNELY-THEA HÄGGBLÖM
LISAINFO 510 3351

TRENNID TOIMUVAD SAKU VALLA SPORDIKESKUSES
1 TRENNI TASU ON 2 €

VAATA LISAINFOT SAKUVALLAKALENDER.EE

VÕIMLEMINE-SIRUTUS-PAINUTUS EAKATE TRENINGUD 10.09.-29.10.2024

TEISIPÄEV KL 8.30-9.15
SAKU SPORDIKESKUS
1 TRENN = 2 €

2 TRENNI ÜHE HINNAGA ALATES 10.09 - 29.10.2024!
VÕIMLEMINE-SIRUTUS-PAINUTUS TRENNIS OSALEJALE ON EAKATE
JÕUSAALI TRENN SAMAL PÄEVAL KL. 9.15-10.00 TASUTA!

LISAINFO 5661 0514

Vaata lisainfot sakuvallakalender.ee

SAKU VALD LIIGUB

HOMMIKUPILATES

Saku Spordikeskuse aeroobikasaal

N 17.10.2024
kl. 7.30 - 8.30

juhendaja
Jana Tiitus
lisainfo 5661 0514

ÜRITUS ON TASUTA

November NOORTEKESKUSES

01.11 Helkuripuu avamine	01.11 Helkuripuu avamine
04.11 Lauamängupäev	05.11 Lauamängupäev
06.11 Nacho ja filmi päev	07.11 Meisterdamine vabatahtlikuga
07.11 Meisterdamine - Isadepäeva kaart	11.11 Noor VS Noorsootöötaja
11.11 Lego võistlus	12.11 Eesti kultuuriõhtu
12.11 Noorsootöötajate viktoriin	13.11 Türgi kultuuriõhtu
14.11 Noor VS Noorsootöötaja	15.11 Kraapepaberile joonistamine
18.11 Riisipulkade võistlus	18.11 Origami
19.11 Pockyde valmistamine	19.11 Riisipulkade võistlus
21.11 Origami	21.11 Kokkamine - Jaapani toorjuustukook
25.11 Türgi kultuuriõhtu	22.11 Mahjongi turniir
27.11 Vesivõimlemise maalimine	26.11 Meisterdamine - Käevõrud
28.11 Noorteka kaunistamine - JÕULUD	28.11 Noorteka kaunistamine - JÕULUD

 SAKU: REEDET 12+ NOORED
KIISA: NELJAPÄEVITI
KL 17.00 ALATES 12+ NOORED,
RESKUS AVATUD KUNI 20.00

 ÜLE-EESTILINE
NOORSOOTÖÖ NÄDAL
"ERINEVUS RIKASTAB" 11. - 17.11
JA JAAPANI NÄDAL 18. - 24.11

 20.11
INSPIRATSIOONIPÄEV
GÜMNASTISTIDELE -
NOORTEKAD KINNI

 Saku valla Noortekeskus
 Saku valla Noortekeskus - Kiisa Noortekeskus

 saku_valla_noortekeskus
 www.sakuvallanoortekeskus.ee

LAAGRI KÜTTELADU

**PUITBRIKETT
JA
PELLET**

www.kytame.com

**TERMOHAAB
(KAUAPÕLEV)**
1040KG/ALUS

**KASK;
KUUSK+MÄND;
SAAR (TUME)**
960KG/ALUS

PELLET 6/8MM
975KG/ALUS

INFO JA TELLIMINE
504 0304
info@kytame.com

Kregleni tall võtab vastu uusi õpilasi ratsakooli!

Oodatud on algajad ja edasijõudnud, lapsed ja täiskasvanud.

Vaata lisa www.kregleni.ee ja registreeri ennast Sulle sobiva treeneri tundi.

Lisainfo: ratsu@kregleni.ee, tel: 53 411 797, sõnniku müük tel: 53 334 401

- Eramu, korteri ning äripindade ehitustööd
- Tänav ja äärekivide paigaldus
- Haljastustööd
- Piirdeaedade ehitus
- Teede- ja platside ehitus

Kontakt: 58 439 879, info@sakuehitus.ee, www.sakuehitus.ee

ARVUTIABI

52 55 363

- SAKU
- SAUE
- LAAGRI

www.seccam.eu

USALDA KOGEMUST

Juba kaheksa aastat parimat kohalikku kinnisvarateenust

MEELIS PALDRE

Kutseline maakler

5688 2282

meelis.paldre@uusmaa.ee

UUSMAA

Maakri

SAKU SPORDIKESKUSES

SHOWTANTS
DISCO DANCE
GIRLY FUSION
AKROBAATIKA

INFO & REGISTREERIMINE

info@vatstudio.ee www.vatstudio.ee tel: 5019209

proovitrenn
TASUTA

KORSTNAPÜHKIJA

tel 56654265

Slim Söber
korstnapuhkijasim@gmail.com

VEE JA KANALISATSIOONI TRASSIDE EHITUS

- PROJEKTEERIMINE
- KOOSKÕLASTAMINE
- VÄLISTRASSIDE EHITUS

HALJASTUS JA TÄNAVAKIVIDE PAIGALDAMINE

MINIEKSKAВАТОРИ RENT KOOS JUHIGA

+372 56848690

DVSLEON.OU@GMAIL.COM

Kinnisvara müük:
kogenud käed,
südamlilik teenindus!

Sinu kodu hinna
määramine ja müügieelne
konsultatsioon
TASUTA!

Andriana Lomakina
andriana.lomakina@gmail.com
+372 5665 9948

Usaldatuid kinnisvaraettevõtte Eestis
Üle 500 edukat tehingu

UUSMAA PLUS

Meid kliendid soovivad

KÕHUTANTS

Täiskasvanutele

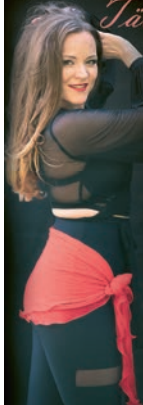
**Saku huvikeskuses
esmaspäeviti
alates 9. septembrist**

18.00 - 19.15 (algajad)
19.15 - 20.30 (edasijõudnud)

Lüüda võib igal ajal!
Proovitud tasuta!

Info ja registreerimine:
www.eeben.space/tunnid
Tel: 506 4450

Otsime SEBE vahvasse meeskonda

BUSSIJUHTE

Kandideeri kindlasti kui:

- Omad kehtivat D-kategooria juhiluba;
- Bussijuhi kutsetunnistust ja juhikaart (vajadusel abistame nende uuendamisega);
- Soovid pakkuda meeldivat klienditeenindust.

Ettevõtte poolt pakume:

- pikaajalist töösuhet;
- paindlikku töögraafikut;
- kaasaegseid töövahendeid;
- täiendkoolitusi;
- vormirietust;
- 35 kalendripäeva põhipuhkust.

Teenindame Harjumaal erinevaid maakonnasiseseid liine. Töö on põnev ja töökoht perspektiivikas!

Töö on vahetusgraafikute alusel. SEBE Harjumaal kontor paikneb Tallinnas, Sarruse 3. Täpsem info telefonil 526 9303.

Kui eelnev kirjeldus Sind kõnetas, saada oma CV aadressile cv@sebe.ee
www.sebe.ee

Saku Gümnaasium on roheluses paiknev aktiivne kogukonnakool. Siin kujundatakse mõtestatud õpiteekonda, toetatakse õpilase uudishimu ja õpirõõmu ning arendatakse oskust õppida, sihte seada ja julgust katsetada.

OTSIME KOOLIPERE LIIKMEKS

asendusõpetaja II-III kooliastmes
klassiõpetajat 2.klassile
matemaatikaõpetajat II-III kooliastmes;
eripedagoogi I-III kooliastmele
koolipsühholoogi I kooliastmes

Saku Gümnaasiumis ootavad Sind:

- sõbralik ja pühendunud koolipere
- mentori tugi sisseelamise toetamisel
- koolitused ja enesetäiendamismõeldused
- huvitav ja vaheldusrikas töö
- sõidukompensatsioon kuni 120 € kuus
- tervisekompensatsioon 100 € kvartalis

Sobival kandidaadil on:

- kvalifikatsioon omandatud või omandamisel
- omane süsteemsus ja lahendusmeelsus
- osakus iseseisvalt töötada ja koostööd teha
- positiivne ellusuhtumine
- kohusetundlikkus ja hea suhtlemisoskus
- arengule keskenduv mõtteviis

Saku Gümnaasiumis on töötajate jaoks olemas sõbralikud kolleegid ja toetav juhtkond. Üle kõige väärtustame koostööd, usaldust ja mitmekesisust, lisaks tunneme rõõmu andekatest õpilastest ja põnevatest projektidest, mis tööle rikastavad.

Kandideerimiseks saada oma CV, motivatsioonikiri või -video ja kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid aadressile kool@saku.edu.ee. Konkursid kestavad kuni sobivate kandidaatide leidmiseni.

ERITELLIMUSEL POLSTERDATUD
SEINAPANEELID JA VOODID

RIBIPANEELID
NING RIBIDEST RUUMIJAGAJAD

AURUKAMINAD ja BOKAMINAD

KIVIST TASAPINNAD ja
KAMINAKORPUSED

AKUSTILISED NING
DEKORATIIVSED SEINAPANEELID

Tule tutvuda näidistega meie
showroomis eelneval
kokkuleppel aadressil
Juuliku tee 3, Saku

info@walldesign.ee
www.walldesign.ee

Kuulutused

- ▶ Ostan kokku autosid. Sobivad igas seisukorras. Autode arvelt kustutamine. Järgi tulemine puksiiriga. Telefon 5345 1955, e-mail autosober@gmail.com. Kuulutus ei aegu.
- ▶ Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude raiet ja puude hooldusloikust. Teostame puude tervisliku seisundi hindamist. SOODSAD HINNAD. Tel 522 0321, www.arbormen.ee.
- ▶ Väljaõppinud puulangetajad loikavad parima hinnaga ohtlikke puid, teeme puude hooldusloikust. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta Tel 513 3458, info@ohtlikpuu.ee, www.ohtlikpuu.ee.
- ▶ Müüa toored ja kuivad küttepuid – lepp, sanglepp, kask. Metsakuiv okaspuu. Kogus alates 7 rm, transport hinna sees. Lisainfo ja tellimine tel 5551 8498.
- ▶ Müüa soodsa hinnaga puitbrikett kandiline RUF, premium pellet 6 ja 8mm,

- kuivad kaminapuud ja kütteklotid, transpordi võimalus, tel 517 0257.
- ▶ Kõitelt puude hooldus, kujundus või langetus, puude sidumine, hekkide pügamine, ohtlike puude raie, kändude freesimine, viljapuude hooldus, puude istutus – töid teostab litsenseeritud arborist. Võta ühendust ja vaatame üle. Tel 525 1330 marek@mwww.ee
- ▶ Ostan kasutusesta jäänud seisva sõiduki. Sõiduauto, maastur, kaubik. Võib olla rikkega. Oodatud pakkumised ka nädalavahetusel. Võtan arvelt maha. Järele tulen puksiiriga. Kohapeal kiire tehing ja vormistamine. Tel 5365 4085, skampus@online.ee.
- ▶ Pakun muruniitmise ja trimmerdamise teenust. Kevadel ja sügisel ka lehekoristust, õunapuu-, heki- ja võsalõikustöid. Helista ja küsi lisa – 5399 3595.
- ▶ Pakun peenarde hooldamise, viljapuude hooldusloikuse ja madalamate hekkide pügamise teenust. Helista ja küsi lisa – 5397 7347.

- ▶ LEHMA KÕDUSÕNNIK 30L/ kott. KUIV KÜTTEPUU võrkkotis 30; 40; 50cm. Tammaru Farm 5238852. www.tg.ee.
- ▶ Pakun akende pesu teenust Sakus. Tel 5855 8078.
- ▶ Ohtlike puude langetamine, hekilõikus, võsalõikus. Tel 5373 5212.
- ▶ Mahla pressimisteenus toormahlaks ja pastöriseeritud mahlaks Kose vallas ja õunte kokkuost. Lisainfo: info@nommetaluu.ee
- ▶ KÜTTEPUUD Müüa toored-kuivad küttepuid segalehtpuu, sanglepp. Võrgus 40L kuiv lepp/kask. Võrgus halujäägid (5-25cm). Tel 504 2707.
- ▶ Eesti talukartuli ja köögivilja kojuvedu. Kartulid Gala ja Laura, porgand, sibul. Tel 5834 6809.
- ▶ Olen olemas Sulle ehitus-, viimistlus, väiksematel elektri-, sanitaartöödel. Tasu kokkuleppel. Ants Närep 5665 8042, ants.narep@gmail.com.
- ▶ Kohalikult kasvatatud kartulid ja köögiviljad otse Sinu koju! Aitame kauba paigutamisel tuppa või keldrisse. Tellimus esitada

telefonil 5865 2190 või põllultkoju.ee.

- ▶ Pakume osalise ajaga tööd MÜÜJALE Saku kalakioskis. Töö sobib nii tegusale pensionäriks kui ka lisatööna. Väljaõpe kohapeal. Kõikumustele saab vastuse tel 502 9385.
- ▶ Projekteerimine. Ehitusluba. Auditid. Kasutusluba. Abi ehitisregistriga. Abi hoonete seadustamisel. Helista 5656 2894. Kirjuta majapaberid@gmail.com
- ▶ Soovin osta kahekohalise garaaži. Tel 5848 1106.

OOTAB UUSI PISIKESI SÕPRU!

OLEME AVATUD!

- Ootame lapsi vanuses 1,5-3
- Väike rühm (max 12 last)
- Hoolivad ja suure südamega hoidjad
- Väikne ja maaliähedane keskkond

Taotluse saab esitada ARNO keskkonnas

+372 56673990/+372 55955317
www.vaikebibii.ee
Pihloka tee 2, Rahula

Värvimine
Pahteldamine
Krohvimine

Plaatimine
Hüdroisolatsioon

Torutööd
Elektritööd
Sanitehnika
paigaldus

Parketi paigaldus
Üldehitustööd

vannitoaremont.eu
tel 5620 8888
info@meisterviimistlus.ee

MEISTERVIIMISTLUS

**KORTERITE ja VANNITUBADE
remont ja viimistlus**

100% täislahendus!

elektr

**Elektrikilbid
Pistikupesad
Lülitid
Valgustus
Kodumasinat
ühendamine
Elektriauto
laadijad
Küttegaablid
Soojuspumpade
ühendamine**

**Kaamerad
Internetipistikud
Signalisatsioon**

NÕRKVOOLU ja ELEKTRITÖÖD

elektr.ee

tel 5620 4444
info@meisterviimistlus.ee

TOIMETULEKUT TOETAVAD TEENUSED

MTÜ Kohila Turvakeskus pakub toimetulekut toetavaid teenuseid ka Saku vallas.

Teenused on suunatud lastele, täiskasvanutele ja eakatele, kes vajavad tervises seisundist tingitud erivajaduste tõttu tuge.

Vastavalt vajadustele on võimalik saada teraapiateenuseid nii kliendi igapäevakeskkonnas kui ka teraapiatoas.

Sotsiaalset rehabilitatsiooniteenust rahastab Sotsiaalkindlustusamet. Seda võivad saada alla 16-aastased puudega või suure abivajadusega lapsed, vanaduspensioniealised isikud ja piiratud töövõimega isikud, kes ei tööta, ei õpi ega ole töötuna arvele võetud.

Töölalast rehabilitatsiooniteenust vahendab ja rahastab Töötukassa. Seda võivad saada tööealised inimesed, kes on tööturul aktiivsed – töötavad, õpivad või on töötuna arvel. Huviringi Loovustund viime läbi lasteaedades (tasub lapsevanem). Samuti pakume teraapiaid tasulise teenusena.

Pakutavad teenused

- Loovustund Kurtna lasteaias
- Laagrid (lisainfo veebruaris 2025)
- Sotsiaalse ja tööalase rehabilitatsiooni teenus
- Tegevusterapeudi teenus (individuaalne ja gruppitöö)
- Sotsiaaltöötaja teenus (individuaalne, perenõustamine ja grupinõustamine)
- Eripedagoogi teenus (individuaalne, perenõustamine ja grupinõustamine)
- Psühholoogi teenus (individuaalne, perenõustamine)
- Loovteraapia teenus (individuaalne, gruppitöö)
- Logopeedi teenus

Foto: Kohila Turvakeskus

Lisainfo www.kohilattk.ee ja www.katikodu.ee • Facebook <https://www.facebook.com/katikodu/> • Loovustunni info katikodu.maria@gmail.com

Rehabilitatsiooniteenuse info tel 5362 0794 või katikodu.reha@gmail.com

Ristsõna

Septembri ristsõna õigesti vastanute seast võitis loosi tahtel auhinna Kaido Kruus. Auhinna kättesaamiseks helistada tööpäevald vallavalitsuse telefonil 671 2431.

	Olümpia-organ	Kiievi suurväest	Julmus	Tonn	OBJEKT	Koht medalisaajate hulgas	Küla
Lõikumiskoht							
Torkav teravik				Naise isa	Türgist pärit laulja		Circle K farmaröög
Eluneja							
Sõõr						Amper	Korra-lagedus
Laager							
50. Kroon		Soome president	Tsiklimees				
Suller							
KOHT							
Väike spetsiaalveoauto							
Sent							
Lennukitüüp							
Telejaam							
Väikelapse toit							
Lamekaan							
Lõhmus							
Koor, kest							
Vutiäss							
Tic-tac-toe							
2-mastiline purjekas							
EuroLiit							
Imagi-naararv							
Käskkiri							
Illu-soome							
VASTUS							
Läbi							

Septembri ristsõna õige vastus: ÕPPIJA NÄDAL

Oktoobrikuu ristsõna vastus palume saata 7. novembriks e-postile ristsona@sakuvald.ee.

Ristsõna koostas Viljar Kimmel.

L 02.nov
11:00
Saku Valla
Kultuurikeskus
Teaduse 1

Halloween

LASTEHOMMIK

Kell 11 saalis
Piip ja Tuut teatri "müüskal Kassid"

MÜÜSKAL KASSID

Pärast etendust
meisterdamine, labürint,
näomaalingud Uula stuudiolt (tasuline)
lisaks kinotuba ja mängud

KOHVIK

Pilet 5€ sulas, teatripiletiga tasuta

sakuvallakalender.ee

TEATER **R 08.11**
19.00

SAKU Valla
Kultuurikeskus
Teaduse 1

Enesi Vabrik 195
Kõrgem saarlastele

**KÜRESSAARE
TEATER**

ANDRUS KIVIRÄHK
Lavastaja AARE TOIKKA (VAT Teater)
Kunstnik LINNA UNT
Helilooja VEIKO TUBIN
Koreograaf MARGE EHRENBUSCH
Osades PIRET RAUK, LOVIISE KAPPER

TÖLL

Täname Kultuuriministri, Saaremaa valla, Kultuurkapitali, Endisusealuste Liit, Rahvakultuuri Keskust

Pilet 21/19
Piletitasku

sakuvallakalender.ee

TEATER **L 9.nov**
16.00

Kiisa
Vabajakeskus
Kurtina tee 8

♥♥ Viljandi Laste- ja Noorteteater Rõhki ♥♥
41.hooaeg

Sõltuvalt alates 4a
Kestvus 1h

PÕIAL-LIISI

Hans Christian Andersen
Lavastaja Kadri Paldre
Nimiosas Kreete Paldre

piletitasku
www.piletitasku.ee
12 €

sakuvallakalender.ee

LOENG **N 14.nov**
18.30

SAKU
Vallaraamatukogu
Teaduse 1

Tiina Saar-Veelmaa

Loeng TÖÖNN

Kas töö saab inimest
õnnelikuks teha?

Tiina Saar-Veelmaa on
psühholoog, koolitaja,
konsultant ja nõustaja,
kelle peamisteks
uurimistemadeks
on tööõnn, tasakaalus
elu ja terviklik töökultuur.

Järgmine loeng N 12.dets "Tulevik ja kuld"

piletitasku
www.piletitasku.ee
15 €

VALLARAAMATUKOOGU
SAKUVALLA
KULTUURIKESKUS

SAKUVALLAKALENDER.EE

Sünnid

OSKAR VOKSEPP
OLIVER TRUU
ROVEN PELLO
TIFFANI KÜTISMAA

JETTE RÜÜTLI
MARKUS PAJUSTE
STEN-OSKAR HEIN
OTTO VILLEM LEHTMETS

Tule
kolmapäeviti kell 15.30-16.40
gümnaasiumi maja 3. korruse
peeglisalil

LISAKÜSIMUSTE KORRAL
KIRJUTA JULGELT
lottakrusell@gmail.com

Loovtantsu
TASUTA, kuna toimub abiturientide
praktilise töö raames
5.-9. klass

EELNEVALT REGISTREERIMA EI PEA,
TULE LIHTSALT KOHALE

Palju õnne!

LINDA MURUMETS 98
HELJO PILLET 96
ILME ÕUNAPUU 95
MARIE INGELMAN 94
ALEKSANDR JAKOVLEV 93
VIRVE RÜÜTNURM 92
MARI TAMPUU 90
ARVI LOIK 90
HELJU KASS 89
MIRJAM ARUMÄE 89
REET AKKEL 89
SULEV PERNITS 89
AINO ILVES 87
MAIE KRESTINOV 87
ENNO KOIK 87
URVE VILO 86

ZOJA ASTAFJEVA 86
NIINA PÜVI 85
HANNO TAMM 85
MYKOLA NOZHENKO 85
EVA VETTIK 80
EVI KÄI 80
RUTT LEHTSAAR 80
REIN AAVA 80
ÜLLE VIŠNEVSKI 75
SIRJE TENSBEK 75
NIINA SARAPUU 75
INGEBORG OJAMAA 75
ULVI SONN 75
ANNE METSIS 75
FRITJO AATELO 75

**LUMEKORISTUSLEPING
KOGU TALVEKS!**

Säästa enda aega ja närve ning sõlmi mugav
lumekoristuse teenus kogu hooajaks!

Kui tunned, et võiksid ikka ise lume lükkamisega
tegeleda, siis juhita **pisikese laaduri rent** on
soodsaim lahendus terveks talveks!

TELLI TEENUS või **RENDI MASIN**

**AVANTI
RENT**

Küsi pakkumist:
avantirent.ee
info@avantirent.ee
51 51 959

SÕIDUAUTOD - PAKIAUTOD

SAKU AUTOKESKUS

Valmistu talveks aegsasti!

**Ostes talverehvid meilt,
paigaldus TASUTA.**

tel: 686 5258
mob: 501 2075
info@sakuautokeskus.ee
Üksnurme tee 8, 75501 Saku vald

-Hooldus
-Remont
-Varuosad
-Rehvitööd
-Sillastend
-Diagnostika
-Kliimaseadmete
täitmine

Ajaleht

aastast 1994
Ilmub kord kuus
Järgmine leht ilmub 21.11

Väljaandja:

Saku Vallavalitsus
Toimetaja:
Merilin Piirsalu

Aadress:

Juubelitammede tee 15, Saku
Telefon:
671 2425 • 5346 4224

Reklaam, kuulutused, kaastööd:

tel 671 2425, e-post ss@sakuvald.ee
Levik:
tasuta Saku valla igasse postkasti

Tellimine mujale toimetusest

tel 671 2425
e-post ss@sakuvald.ee
Trükk: AS Pajo